

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAL.

No. 39

So. Boston, Mass., Rugsėjo (September) 27 d., 1923 m.

Metai X

Vokietija Pasidavė

Nesipriešs Prancams Ruhr'e.

BERLYNAS, rugs. 24 d. Ministrų pirmininkas Stresemann šianakt pareiškė, kad Vokietijos valdžia išsižada passyvią pasipriešinimą Ruhr'e ir pasiduoda prancuzams visiškai. Sako, kad jau yra išsiuntęs paliepiamą visiems imties darbo. Liepė dirbti kasykloms ir dirbtuvėms.

Stresemann išdavė tokį nuosprendimą po 5 valandų pasitarimo su 300 vadovų. Kabinetas pirma turės posėdį ir sekantį penktadienį visas reikalas bus pavestas Reichstagui (Seimui).

Sunaikinta 4 Balionai.

BRUSSELS, rugs. 23 d. Čia prasidėjo metinės tarptautinės balionų lenktynės, ir tuo pirmą dieną sunaikinti 4 balionai ir žuvo 3 žmonės. Lenktynių dienėje buvo vėjuota ir lijo. Iš 17 balionų, įstojusių į lenktynes, 13 yra pakilusiu ore.

Į vieną balioną, iš Šveicarijos, trenkė perkunas ir užmušė jame du žmones: leit. Von Gruningen ir Wheren. Ispanijos balionas užsidedė, jo valdytojas Peranda užsimušė, jo pagalbininkas Gomez susižeidė.

Amerikos balionas, su kuriuo kapt. H. E. Honeywell tikėjosi laimėti lenktynes, nedalikai vėjo spaudimo ir truko.

Suv. Valstijų armijos balionas atsimušė į Belgijos balioną ir taip jį sudarkė, kad jis negalė. jo toliau lenktyniuoti.

100,000 Bulgarių Eina ant Sofijos.

PARYŽIUS, rugp. 23 d. Havas Telegramas iš Sofijos praneša, kad sukilimas Bulgarijoje plečiasi ir tvirtėja. 100,000 kaimiečių, kurių didžiama yra apginkluota ir gerai suorganizuota, eina ant sostinės Sofijos, kad nuverstų dabartinę valdžią, kuri, savu keliu, seneniai yra nuvertusi kitą valdžią. Telegrama sako, kad ministrų kabinetas tarėsi visą šeštadienio naktį. Kabinetai pirmininkavo karalius Borisas. Priešbesiartinančius valstiečius esą išsiūsti du kariuomenės pulkai, kurių šūviai sulaukė užpuolikus.

Kita, vakarykščia, telegrama iš Sofijos sako, buv karaliaus dekretas paleido ministrų kabinetą.

Prieštaraujanti žinia.

LONDONAS, rugs. 23 d. Reuter'o telegramas iš Sofijos paduoda, kad Bulgarijoje yra ramu. Buvęs tik bolševikų sukilimas ties Nova Zagora ir Čirpan, kur užmušta ar sužeista 70 komunistų ir padaryta tvarka.

Komunistai ties Kazanik, sako telegramas, stengėsi paskelbti sovietų respubliką, bet valdžios kariuomenė užslopino jų sukilimą. Nors, rodos, kad revoliucija Bulgarijoje užgnaužta, bet tarptautinė militarė kontrolė leido Bulgarijos valdžiai organizuoti civilę miliciją, jei kiltų nauji sumišimai.

Giria Mussolini.

NEW YORK, rugs. 23 d. Italija esanti daug sveikesniam padėjime šiandien, nei kaip ji buvo pora metų atgal, sako Philadelphia kardinolas Dougherty, kurs grįžta iš Romos, kur jis matėsi su popiežium. Budamas Europoje, kardinolas Dougherty dalyvavo religijinėse ceremonijose Lisieux'e, Normandijoje, kur buvo beatifikuota nauja šventoji kaip Palaiminta Teresa.

Uždraudžia Vyruai Kalbėti su Kita Moteria.

LAWRENCE, Mass. Mrs. Sarah Dunn stengiasi išgauti teismo uždraudimą jos vyruai, Charles U. Dunn'ui, kalbėti su Ouida Delorme, taipgi iš Lawrence. Mrs. Dunn teismui pasakojė, kad ta Ouida Delorme jai pasakė: "Aš nesutikau nė vieno, kurį aš taip mylėčiau, kaip tavo vyrą, aš neišsivadėsiu jo ir aš eisiu per pragaro ugnį, kad jį pasilaikyti." Taip gi Mrs. Dunn sako, kad nuo to laiko, nuo 1921 m. spalio 10 d., nuo kada jos vyras susipažino su Ouida Delorme, jis pradėjo nedaboti savo šeimos ir nepareiti naktimis, pirkti anai dovanas ir tt. Kad Mrs. Dunn'ienės prašymas, kad aniedu liautųsi matėsi, nebuvo išpildytas, tai ji ieško teismo uždraudimo jos vyruai kalbėti su ana motere. Teismas peržiūrėjęs tą bylą rugs. 26 d.

Graudžiai Apsiverkė.

Žinomas bankininkas, Juozas Kavaliauskas (Joseph Kowal) dabar yra metams pasodintas kalėjimui už smūgeliavimą žmonių pinigais. Aną dieną jis vėl buvo patrauktas teisman ir surakintas iš kalėjimo atgabentas į kortą atsakyti už kitus jam daromus skundimus, buv tai jis bankos pinigus pavartojo savo reikalams, nupirkdamas viešnamį Eaton, So. Bostone. Kad uždarytą geležiniam narve Kavaliauską pastatė prieš prisaikintuosius, jo patinė balsu vertė ir pats Kavaliauskas apsiašaravo. Prisaikintieji (džiurė) šį sykį Kavaliauską išteisino ir daugiau jam kalėjimo nedadėjo. Kavaliauskas nugalėtas atgal kalėjimui baigti atsėdėti savo pirmuosius metus.

Naujasis Kavaliausko teismas buvo Suffolk Superior Court'e. Jis dabar sėdi metus kalėjime House of Correction.

Jo banko reikalų suvedimas yra Bankų komisijonieriaus pavesti receiver'ui David Maloney iš Chelsea.

Šį pranešimą talpiname, nes daugelis nusikraustę lietuviai žingeidauja žinoti, kur dabar yra Kavaliauskas.

Persekiojimas Pravoslavų Lenkijoje.

VARŠAVA. Atvykęs į Lenkiją Lvovo metropolitas Šeptickis suimtas lenkų valdžios. Vidurnių reikalų ministerio įsakymu Šeptickio vagonas, vietoje į Lvovą, nusiųstas į Poznanį, ir Šeptickis uždarytas Poznaniaus klostoriuje.

Atstovas Čarneckis Išvažiavo Lietuvon.

WASHINGTON, D. C., rugs. 20 d. (L.I.B.). Vakar, rugs. 19 d., po pietų atstovas Čarneckis išvažiavo iš Vašingtono. Iš New Yorko atstovas išvažiavo šio mėnesio 22 d. laivu "Majestic". Savo pavadootoju sulg Užsienų Reikalų Ministerijos parėdymu atstovas paliko p. M. J. Vinišką, atstovybės sekretorių.

Girdėti, kad atstovui Čarneckiui valdžia siūlo naują paskyrimą, taigi galimas daiktas, kad p. Čarneckis išvažiavęs dabar Kauran tarnybos reikalais, atgal Amerikon nebegrįš.

Filipinai Reikalauja Pilienos Nepriklausomybės.

WASHINGTON, D. C. Atvykęs į čia Filipinų salų įgaliotinis Pedro Guevara atstovams Amerikon laikraščiu pareiškė: "Filipiniečiai nekantriai laukia, kada Suv. Valstijos išpildys pasižadėjimą, kad jiems bus apsaugota nepriklausomybė, kaip tik jie galės patys valdyti savo reikalus."

Pereitą trečiadienį Guevara turėjo oficialį pasikalbėjimą su prez. Coolidge, bet Guevara neišduoda, apie ką buvo kalbėta.

"Mano atvažiavimo tikslas yra" — pareiškė Guevara: — "išgauti iš Amerikon kongreso galutiną Filipinų klausimo išrišimą. Dabartinę Filipinų padėtis negalima, anomalė. Filipiniečiai jau gana subrendę, kad patiems valdyties."

Lenkijos Didėja Krizis.

VARŠAVA. Iš Lodziaus gauta bauginančių žinių, kad yra galimybė abelos bedarbėms. Lodziaus pergyvena krizį, stačiai surištą su nestovumu lenkų markės. Iš 74 miesto dirbtuvių, normaliai dirba tik 20. Krizis išsiaiškina tuomi, kad visa Lodzio pramonė gyveno kreditu, gaunamu iš valstijos, gaudama milijoniskus pelnus iš markės kritimo.

Dalinimas žemės kareiviams apsigyventojams "pakraščiuose" tuo tarpu sulaukytas. Prieš kareivinę kolonizaciją labai energingai sukilo ukrainiečiai ir

baltgudžiai atstovai, kurie prirodinėja, kad žemės, gaunamos dalinant dvarus, priklauso vietos bežemiams ar mažžemiams, kurie nenorės, kad šale jų būtų organizuojamos kareivių stotys, tarsi senoviškos kazokų "stancos."

Serbija Nenori Taikintis su Rusija.

BIELGRADAS. Nepaisant, kad Serbijos užsienų ministeris daro prisirengimus pradėti derybas su Maskolija ir nepaisant slaptinčio atstovo sovietų Raudonojo Kryžiaus, pats klausimas susitaikinti su Maskolija yra toli neišrištąs. Pats Pašič visai priešingas sutarčiai su Maskolija. Pasikalbėjime su žurnalistais jis pareiškė, kad pusiau oficialio atvažiavimo "trokšta pasiikyti ištikimas rusų tautai, kuriai serbai yra daug skolingi, ir kuri nepripažįsta mažumos kruvelės tironiškos valdžios."

Laimė už \$10,000.

ALTENBURG, Vokietija. Šis miestelis turi 45,000 gyventojų, ir jie visi šiandien jaučiasi laimingiausi visoje "Vokietijoje". Mat, keleri metai atgal San Francisco, Cal., numirė kokia vokiečių, paeinant iš šio miestelio, ir savo gimtiniam miestui testamentu paliko \$10,000. Gyventojai dabar gavo tuos pinigus. Kitais laikais \$10,000 mažai ką reiktų, bet kad gyventojai gavo po 290,000,000 markių už kiekvieną dolerį, tai jiems tie \$10,000 suteikė tikrą laimę, ir jie gatavi tai vokiečiai iš dėkingumo pastatyti paminklą.

Kas Devynioliktas Alkoholikas.

NEW YORK, rugs. 21 d. Alkoholizmas šiandien labiau grumojama New Yorkui, nei kaip prieš 1914 m., šiandien viešai paskelbė Bird S. Coler, viešosios gerovės komisijonierius. Iš 1000 paciantų, priimančių į New Yorko ligonines, 55 yra alkoholikai, tai yra kas devynioliktas yra netekęs sveikatos per gėrimą.

Šie apskaitliavimai yra paremti ant raportų d-ro J. F. Fitzgerald, generalio medikalo superintendente viešos gerovės ir d-ro W. H. Conley, superintendente Metropolitan ligoninės. Apart to, kad daugiau yra ligonių nuo degtinės, da ir didesnis alkoholių nušimtis miršta. D-ras Fitzgerald da sako, kad kaip tik alkoholių skaitlius pasididina, tai susimąžina, skaitlius vartojančių narkotiškų preparatus, gi su pasimažinimu alkoholių pasidida narkotikai.

500,000 Benamių Gavo Pastogę.

WASHINGTON, D. C., rugs. 22 d. Japonijos Ambasada gavo žinią iš Tokio, kad daugiau per 500,000 japonų, netekusių savo

Kariuomenės Galė

namų žemės drebėjime, yra apurpinti pastogėmis. Viskas tiek pagerėję, kad daugelis benamių patys pameta valdžios pastatytas pašiures ir apsigyvena prie kitų ar kaip kitaip.

Kad pagelbėti nukentėjusiems, yra uždėta įpatinga mokesčiai, kuri atneš \$60,000,000. Pagelbą iš abelnų fondų valdžia nutarė sekančiai paskirstyti: maistui 5,500,000 jėnų, drabužiams 5,000,000 jėnų. Likusieji pinigai bus panaudoti sudarymui laikinų pirčių, ligoninių, turgaviečių, pavargnamių ir prieglaudų.

Paukščių Šventinyčios ant Kapinių.

DENVER, rugs. 21 d. R. G. Parvin, paukščių ir žuvų komisijonierius, pareiškė, kad mieste Denver ir jo apilinkėje reikia įtaisyti ant kiekvienų kapinių paukščiams namukų. Jis tikisi, kad visos šalies paukščių komisijonieriai paseks tą pavyzdį ir visur ant kapinių įtaisyti paukščiams šventinyčias.

Cosgrave vėl Airijos Prezidentas.

DUBLIN, rugs. 20 d. Vakar atsidarė Dail Eireann (Irlandijos Seimas). Viskas ėjo tyiai, išskiriant tik tą, kad ukininkų partija, kuri yra opozicijoje, neesant respublikonų atstovų, pareikalavo, kad valdžia paleistų kalėjime susodintus respublikonų atstovus, kad jie galėtų turėti susirinkimą ir nuspręsti, kaip jie toliau elgsis. Iš to kilo trumpi, bet karšti ginčai, iš kurių pasirodė, kad valdžia nemano pakeisti savo taktikos su respublikonais.

Kaip iš anksto buvo galima numanyti, William T. Cosgrave vėl buvo akliamacija išrinktas Laisvos Airijos Valstijos pildomosios tarybos prezidentas, gi Michael Hayes vienbalsiai išrinktas Dail'o (Seimo) "kalbėtojas."

Durpės Amerikoje.

Amerika nežino kitokio kuro, kaip tik akmeninė anglis. Nė malkų, nė durpių čion nevartojama. Naujosios Anglijos net nė minkštoji anglis nelabai vartojama. Bet pereitą žiemą stoka anglies tiek privargino, kad gal žmonės šią žiemą imsis ir kitokio kuro. Gal pradės vartoti net ir durpes, kurios Lietuvoje yra toks paprastas kuras. Frank N. Foss iš Fitchburg, Fred Fjeld iš Brockton ir Walter J. Holden iš Boston gavo čarterį "Republic Fuel Co." inkorporuota Bostone su \$250,000 kapitalu, kad galėtų įgyti žemės ir galėtų išdirbinti durpes, medžių auglį ir panašias substancijas. Taigi gal netrukus ir Amerikoje imsime vartoti durpes.

Gubernatorius Gašdina Šaudysias Legisliatorius.

OKLAHOMA City, rugs. 24 d. Oklahomos gubernatorius J. C. Walton šianakt išleido įsakymą adjutantui - generolui B. H. Markham "vartoti — visą ginklą galę, jei reikės," kad neduoti legislaturos žemesniamjam butui susirinkti trečiadienį, rugs. 26 d., kaip yr užšaukta. Visiems valstijos piliečiams liepta buti pasirengusiems "su fokiais ginklais, kokius jie turi ar gali įgyti stoti pagalbon sovenerinei valstijai Oklahoma, kada tik gubernatorius taip lieps."

Toks aštrus apsiereiskimas, kaip žinia, iš to kilo, kad gubernatorius nori panaikinti galybę slaptosios Klu Klux Klan draugijos, kuri Seime turi daug šalininkų. Seimas (legislatura) yra nutaręs susirinkti rugs. 26 ir nuversti gubernatorių, bet gubernatorius rugs. 15 d. paskelbė kareis padėtį ir dabar milicijai liepia šaudyti į seimininkus, jei tie išdrįstų rinkties į dabar jau nelegalį posėdį.

Penkių Dienų Sąvaite.

LOWELL, Mass., rugs. 22 d. The Saco-Lowell Shops, išdirbėjai audinių mašinų, šiandien pareiškė, kad jų dirbtuvės, pradėdant su spalio 1 d., įves 5-kių dienų sąvaite darba ir tu 4-ių valandų, kurias šeštadieniais dirbdavo, daugiau niekad nedirbs, nes tai neužsimoką dirbtuvei. Sutrupinus keturioms valandomis dienos darba, bus darbininkams už tas 4 valandas proporcionaliai ir mokesčiai numušta. Tose dirbtuvėse dirba 2,200 darbininkų.

Connecticut 345 Moters Turi Valdiškas Vietas.

HARTFORD, Conn., rugs. 22 d. "Connecticut League of Women Voters" išleido buletiną, kuriame paskelbta, kad 345 moters Conn. valstijoje turi aprenkamuosius urėdus. Daugiausia moterų yra išrinkta į mokyklų komitetus, nes 242.

Darbininkų Rezoliucijos.

MANCHESTER, N. H., rugs. 21 d. New Hampshire skyriaus Amerikon Darbo Federacijos konferencija prieš užsidarymą pereitą vakarą priėmė rezoliucijas kas link uždraudimo gėrimo. Rezoliucijose reikalavo, kad būtų leistas lengvas vynas ir alus, ir pasmerkė tuos prohibicijos viršininkus, kurie patys laužo prohibicijos įstatus, vietoje jų pildymą pridaboti. Taipgi pasmerkė kompanijos uniją "Amoskeag Mills" Manchester'yje ir užgyrė Miss Julia O'Connor pažiuras į seneniai įvykusius telefoniščių streikus.

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į
A. L. T. SANDARĄ.
Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Antanas Skatikas.
Prie 15 kp., Bridgeport, Conn.:
J. Milleris,
Jonas Jonikas,
Petras Dovidas.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Bolšlovas Nedzinskas.

GERB. A. PLEVOKAS
PIRMUTINIS.

Pereitą šeštadienį atsilankė Sandaros Administracijon gerb. A. Plevokas ir paklojęs DU LOLERIU, sako: Štai mano dvidoleris, už kurį sušūtinėkite "Sandarą" vienam Lietuvos kareiviui arba moksleiviui, kuris prašo. Mes negalime pamiršti Lietuvos kareivius, nes jie gina mūsų tėvynės rubežius, o moksleiviai, jie turės ateityje tvarkyti šalies tvarką.

Graži pradžia, kas daugiau?
SANDAROS ADM.

KALENDORIAUS REIKALAI

Visi kuopos veikėjai, kurie renka škelbimus į Sandaros Kalendorių 1924 m. kaip galite greičiausiai pasiskubinkite surinkti škelbimus prisiūsti, arba tuoj praneškite už kiek turite surinkę, kad žinotume kiek vėles rezervuoti škelbimus. Pittsburgiečiai praneša, kad škelbimų surinko už \$200, kas juos sukirs?

K. J. Paulauskas.

NAUJAS SUMANYMAS.

Aš įneščiau, kad Sandaros Centras pareikalautų nuo Vaisiečių Liaudininkų kuopų darbuotojų arba sekretorių antrąšius ir paskelbtų "Sandarą", kad būtų galima visiems Sandariečiams žinot. Štai kodėl aš tokį sumanymą statau: kadangi "Sandara" garsina kuopų antrąšius, tai Lietuvoj pasigave nežinomi asmens rašinėja į Sandaros kuopų sekretorius atsišaukimų visokie moksleiviai iš visokių vietų. Todėl, turint antrąšius Valst. Liaud. darbuotojo teje kolonijoj, iš kurio atsišaukia su aukų prašymu, but galima parašyt paklausimas apie asmens vertę. Antra — mes, Sandariečiai, iš Lietuvos paeinam iš visų kraštų ir turint antrąšius iš savo krašto V. L. kuopos sekretoriaus, but galima susirašyt arba už prenumeruot "Sandarą" savo idėjos draugams. Todėl aš manau, kad but mums ant naudos ir Lietuvos V. L. darbuotojams.

Juozas Virbickas.

BROOKLYN, N. Y.

Sandariečių tautiečių domei.
A. L. T. Sandaros 1 kuopos formalis susirinkimas bus vakar rugs. 27 d., 803 Driggs Ave. Yra kviečiami visi nariai ir narys, abelnai visi veikėjai ir naujukai punktualiai ateiti į viršminėtą susirinkimą. Kadangi bus svarstoma be galo svarbus, užliktas bei veikiamas dalykas, tai yra, vakarinė vaikūčių mokyklėlė. Atsilankykite visi. Tėvai, kurie norės leisti vaikūčius lietuvių rašybos pralavinti, taip gi yra kviečiami ateiti. Visus kviečia

K. M. Sekretorius.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. Sandaros 36 kuopos laikytame mėnesiniame susirinkime 1923 m. rugsėjo 2 d., L. M. D. Svetainėje buvo svarstyta Petronėlės Slesoraitės atsišaukimas, buvusis "Sandaros" 34 numerij. Atsišaukimas paremtas ir eita prie finansinės paramos. Kadangi išdas biednas, tai nutarta parinkti aukų pasarius, dalyvavusius susirinkime. Aukų po \$1.00: P. Savickas, J. Virbickas, J. Dičius, B. Lapeika; po 50c.: P. Marmokas, J. A.

Katkus, M. Vaidyla, J. Šermukšnis. Viso aukų surinkta \$6.00. ir pasiūsta čekiu į Lietuvą viršminėtai ypatai. P. Savickas.

DETROIT, MICH.

Čia norėčiau atkreipti Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 29 kuopos narių atydą. Taipgi ir kitų Detroitiečių, kurie priklausoma mums. Matot, gerbiamieji, priežastis kad ateina žiemos sezonas, kada mes turėsime praleist laiką mieste daugiausia. Bet turim nepamiršti to, kad mes per visą vasarą beveik nieko geru nenuveikėm savo partijos reikaluose. Taigi dabar turėtume pradėti anksti darbą, ir žėdnas narys turim užsibrėžti ką tokio pasidarbuot savo organizacijai. Turim atminti, kad prieš mus stovi daug darbo ir ant nieko neturėtume tikėtis, o tik ant patys savės. Pirmutinis mus darbas — tai turėtume sutvarkyti gerai kuopoj reikalus. O reikalai toki, tai turim atnaujinti savo mokesčius. O antras — pakelti kuopoje daugiau narių. Trečias — turim pilnai lankyt susirinkimus. Gerbiamieji! neatsidėkim ant valdybos, kad ji viską atliktų, o žėdnas atlikim savo užduotį. Taipgi susirinkimus per vasarą laikėm, kur papuolė ir kada papuolė, bet dabar turim laikyt susirinkimus nustatytame laike ir nustatytaj vietoj. Vieta turbūt visiems žinoma — Lietuviškoj Svetainėje, o laikas — antrą nedėdienį po pirmam mėnesio, tai keturiolikta dieną spalio, 1923. antrą valandą po pietų. Matot, mes pereitame susirinkime nutarėm surengt draugišką vakarėlį, kaip ir kas metai vis rengiama. Taipgi ir prakalbų konisija irgi išrinkta. Bet neturim viso darbo palikt komisijai. Turim mes patys paimt dalį darbo. Ir iš tikro jeigu mes tik sutartinai dirbsim, tai ir darbas bus pasekmingas, taip kaip kitais metais buvo. Taigi da sykį sakyčiau, kad stokim į darbą, o darbo bus visiems, kas tik dirbti nori.

J. Ambrozevičia.

LAWRENCE, MASS.

Užsimušė lietuvis. Sandaros kuopos susirinkimas.
Rugsėjo 16 d. važiuodamas automobiliuje Clinton, Mass. užsimušė Bronius Zaranka apie 24 metų amžiaus vyrukas. Minimašiai asmuo pradžioje 1918 metų dar buvo nariu Sandaros Partijos ir buvo Sandaros 12-tosios kuopos sekretorius. Buvo tai tykus, apsišvietęs, vyrukas, bet tais metais kilo jo šeimoje, tarp tėvo ir motinos nesutikimai ir negalėdamas begyventi išėjo tarnauti į S. V. laivyną ir buvo jame apie 3-4 metus. Parvažiavęs iš tarnybos jau tėvo neberado: prasišalino nuo moters ir rodosi gyvena Chicagoje. Moteris, rodos, dabar jieško perskirų. A. A. Bronius pastaruoju laiku sakėsi draugams, jog išvažiuosias kur tai (turbūt pas tėvą), bet nelaimingas įvykis jį be laiko nunešė jau kitan pasaulin. Pažįstų Bronių jau nuo seniai ir žinau kaip mylintį apšvietą vyruką, jis dar turėdamas 10 metų jau skaitė lietuvių laikraščius (tėvas jam nupirkdavo), o vėliau jau patsai pirkdavo visų laikraščių kas savaitę. Tulų draugų atmintyje jis ilgai bus.

Rugsėjo 16 d. turėjo įvykti Sandaros 12 kuopos susirinkimas ir buvo visi nariai kviečiami. Iš 50 narių atėjo tik 5. Ir dar pora narių su tokiu upu, kad susirinkime kuone nesupešė. Ne gražus tai dalykėlis tarp Sandariečių: vienas iš jų tame susirinkime kvietė prie ramybės, prie draugavimosi, nurodė blogą

elgimąsi laikraščio "Vienybės" su mūsų partijos nariu V. K. Račkausku, bet vėliau vienam nariui užsiuolus nevietoje ant kito nario, pastarasis išsipludo. Kuopos narių tarpe paliko nesmagų upą. Kad taip išėjo, tai kalčiausi yra patys kuopos nariai, kad nelanko susirinkimų. Visą beveik vasarą praleidome be susirinkimų, kad jau duoti nariams progą nedėdieniams išvažiuoti, bet kada atvėso, tai irgi nesuserenka ir Partijos reikalų nepaiso. O dėl ateinančios žiemos sezono tiek daug yra darbų, kad visi nariai turėtų susieiti ir kartu visi dirbti, tada nebūtų nė užmetinėjimų, nei barnių.

Kitas Sandaros susirinkimas bus spalį 7 dieną, 2-ą valandą po pietų, 101 Oak St. Žiūrėkite, kad visi nariai sueitumėt.

M. B.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgo Sandariečių Seimo nutarimus pildo ir morgičius bombarduoja: 36 kp. per Seimą \$100.00, moterų 79 kuopa tuo po seimo \$50.00, 43 kp. pelną nuo pikniko \$87.57. Pirmiau 36 ir 43 kp. rengė teatrą dėl Sandaros, kur pelno liko po \$13.94. 36 kp. pasiuntė, 43 kp. da ne, bet prišius ir ta. Dabar tik laukia Clevelandiečių sumanymus įkūniant, ir čia stversis už darbo. Pittsburgiečiai tikisi \$1000.00 (tukstantį) sukelt viename Pittsburgo, o Clevelandas, Detroitas, gal da ir kitos kolonijos prisidės, tai ant A. L. T. Sandaros Seimo jeis 5 tukstantį ir Sandaros išdą. Todėl Centras turėtų ir griebties už darbo ir leisti tuo viena gerą kalbėtoją per kuopas, kad pavarius didesnę agitaciją už daugiau naujų narių ir kuopų.

Dabar kas link paties pikniko rugs. 9 d. Amsėjiaus farmoj, kurį 43 kuopa rengė ir visą pelną skolų išmokėjimui, ką liko \$87.57. Nors iš ryto lijo, bet po pietų nustojo ir gana gražus žmonių būrelis atsilankė. Lenkų tynes laimėjo šios įpatos: vaikiai 1) J. Valkaukas, 2) P. Valkaukas. Vyrjai: 1) J. Rilis, 2) J. Siminis. Stori vyrjai: 1) P. Karsoakas, 2) J. Greičius. Mergaitės: 1) J. Valkaukaitė, 2) A. Garizas. Merginos: 1) M. Krasnickiūtė, 2) S. Milackiūtė. Storos: 1) M. Medonaitė, 2) J. Plukiūtė.

Pradėjus temt, žmoneliai linksmiai sau skirstė, da kai kurie į būrelį sutojė padainavo keletą dainelių. Ipač pasižymėjo p. M. Skrickytė, kuri 6 savaitės iš Lietuvos su naujomis dainelėmis, kaip tai: "Diena rusti, diena sug' audyta, kada Lietuva Luvos sunaikinta," ir tam panašius. J. Virbickas.

LAISKAS GERB. M. BIRŽISKAI.

Pittsburgo veiklesnių Sandariečių būrelis, pasitaręs, parašė laišku p. Mykolui Biržiškai ir į Vilniaus laikraštį "Lietuvos Rytai," paraginant p. Biržišką kreiptis į Amerikiečius daugiau visiems sukurst Sostinė Atvadavimu nuo grobonių lenkų. Laiškėlis pasiūsta sekančio turinio:

p. Mykolas Biržiška, Liet. Universitetas, Kaunas. Gerbiamas Tamsta:— Jusų kova už Lietuvos sostinę Vilnių ir nenuilstanti darbuotė pakėlime lietuviškos okupuotam krašte, plačiai pritraukia Amerikos lietuvių dome. Bet kaip nesididžioutumem darbais savo tautos vadų, kaip nesididžioutumem jau atsiektais vaisiais, vienck mes sąmoningai jaučiame, jog tas didis uždavinys atvaduoti pagrobtą mus sostinę Vilnių, puola ne tikait ant kelių asmuų, bet ir ant kiekvieno lietuvi. Kerkioj pasaulio dalyj jis negyventų. Šis įsitikinimas ir verčia mus kreipties į Tamstą atvadavimo organizuoti Vilniaus atvadavimo

darbą Amerikos lietuvių tarpe. Mūsų nuomone, tas darbas labiau pasistumų pirmyn, jei Tamsta asmeniškai atsišauktum į šio krašto lietuvių visuomenę, kviečiant prisidėti aktingai prie grąžinimo pavergtųjų mūsų Vilnijos brolių ir prie sušelpimo našlaičių bei mokyklų. Amerikoj yra arti milijonas lietuvių, kurie jei ne visi, tai bent dauguma, galėtų prisidėti finansine ir morale parama viršminėtam tikslui. Ypatinai tokios Draugijos, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoj ir politinė organizacija Sandara, kurios abi plačiai rūpinas Lietuvos reikalais ir Vilnium. Ir mums, Amerikos lietuviams, butų smagu prisimirti kada nors ateityje, jog ir mes prisidėjom prie atsiekimo to didelio lietuvių tautos tikslo, kuriam lygaus gal nėra niekad buvę istorijoje.

Po laišku pasirašė šios ypotos pagal alfabetą:

Katkus, Jonas A.
Lapeika Benediktas,
Savickas Pranas,
Virbickas Juozas,
Vaidila Mikolas.

NEFELJETONAS.

Skaitant Sandaros skiltę — jauku darosi. Liaudis veržiasi prie akcijos; kuopos atsišaukimus daro, kviesdamos veikėjus. Veikėjai gi pešasi už kaulų nūgraužta. Veikėjai rašo pagėžos feljetonus. Ir tai vis labai tautos — labai Sandaros! Centras gi Sandaros dairosi. — Viskas atiduota Centro Sekretoriui. Jis ir vedėjas spautuvės; jis ir sekretorius; jis ir straipsnių rašytojas! Kur gi kiti Sandaros Centro vadai? — Kur p. Prezidentas? Kur Polit. Izdo nariai?

Na ačiu dievams, p. V. K. Račkauskas išvažiuoja, kaiku riems patrijotams bus lengviau, bet p. V. K. Račkauskas išvažiuoja kaipo Račkauskas, ne kaipo Sandarietis. Man yra žinoma, kad neužilgo išvažiuos da du ar tris, bet ne kaipo Sandariečiai — tai jų pačių pastangos — be jokio "pull ar push" per Sandarą.

Sandara gi pasilieka faktinai nepolitinis kunas. Ne taip darosi pas kr. dem. — Sandariečiai pasidairykite apie save. Man dingt reikia šaukti Sandariečiams trijose vietose konferencijas: 1) Chicagoje, 2) Clevelande, 3) Bostone.

Tiek daug gyvų ir dienos klausimų — o viešai per laikraščius nepatogu kelti, nes tik bereikalingi ergeliai pasidaro.

Dr. A. L. Graičūnas.

ŽINIOS IS LIETUVOS.

MOSĖDIS. Šių metų rugp. m. 15 d. (Žolynės šv.) vadovaujant p. K. Markauskiui ir p. U. Šikšnaitei Mosėdyj suruoštas "savybės" vakaras; vaidinta 3-jų veiksmų "dabarties sodiečių gyvenimo paveikslėlis," "Žiemos ledai" ir 1-mo veiksmo komedija "Gaila usų."

Be to, kad, kaip paprastai, vaidintojai susivėlino daugiau negu visą valandą, vaidinimo metu artistas, atlikęs savo rolę ir sėdėdamas publikoj, pamatęs scenoj ką negerą — kitiems belošiant ir publikai matant — pasilipdavo scenon ir pataisydavo, kaip reikia (taip buvo su žvakyde ir su rašaline); scena buvo prastai įrušta, ir drabužiai netikami.

Publikos buvo prisirinkę ganėtinai, bet laikėsi neramiai ir nemandagiai; dauguma suoluose susistodavo stati ir griudavo ant sėdinčiųjų. Be to, kai kurie salėj visą laiką sėdėjo su kepurėmis ir rukė.

Lošėjų, dėl didesnės drąšos įgavimo buta ragavusių "linksmitojos," o per tai "artistiškoji" jų fizijonomija bei gestai išėjo nekokie.

Dalykėlis — "Žiemos ledai" neišlaiko kritikos.

LIETUVOS ŽINIOS

LAZDIJAI. Lazdijam nuo 1919 m. teko garbė buti Seinų apskrities valdžios įstaigų rezidencija, dėl ko miestelis daug laimėjo, pakilo. Bet artima pafontė ir "brolių" lenkų "ekskursijos" stelbė ramų gyvenimą. Dabar gi jau Lieuvos valdžia išblaškios Varviškės gaujas, visam apskirty ir Lazdijuose, einama prie ramesnio gyvenimo. Įvedus nuosavą valiutą turim mintyjam plačiu mastu sutvarkyti patį miestelio išorinę išvaizdą. Išdegusi Seinų gatvė baigama atstatyti, ir prisiminus sutaršytus šiaudinius stogus ir pakrypusias purvinas sienas — malonu pasižiūrėti. Statoma gimnazija, kuri nuo rugsėjo 1 d. bus jau 7 klasių. Padaugėjo ir liaudies mokyklų nuo 30 iki 40.

ANYKŠČIAI. Anykščių valsčiaus Lagedžių sodžiaus mažžemis ukininkas Kazys Bagdonas 1921 metų kovo mėn. 21 d. įnešė Rokiškij į banką 10,000 markių užstato už savo gerą pažįstamą, kad jį iki teismo atleisčių iš kalėjimo. Dabar, rugpiučio mėn. 12 d., atėjo jam iš Kauno Apygardos teismo orderis Nr. 240002 serija A, kad atsiimtų tas markes.

Gavęs orderį, pil. Bagdonas nuėjo į banką sužinoti, kiek jis dabar gaus už tas markes litų. Kaip gi jis nustebo ir nusiminė sužinojęs, kad dabar, laikantis kurso, už 10,000 markių gaus ne daugiau kaip pusę cento.

Kadangi 1921 metais kovo mėnesį 10,000 markių buvo dideli pinigai, ypač tokiam mažžemiumi, kaip Bagdonas, tai jis atėjo pas mane parašyti patarimo, kas daryti, ir jei, ištikrųjų, jam grąžinsią tik markes, tai kam dar jam važiuoti į Kauną ir daryti išlaidas. Kadangi aš esu tokiuose dalykuose nekompetentingas, tai labai prašau gerbiamųjų ponų juristų duoti pil. Bagdonui patarimą per dienraštį. Be to, turiu pasakyti, kad pil. Bagdonas yra vertas gilos užuojautos ir pagarbos žmogus. Jis turi tik tris dešimties žemės; 1918—19 metais jis pats (jam apie 60 metų) ir jo abu sunų stoji į Lietuvos gynybę eiles; atėjus lietuviams, vyresnysis sunus pastoj savanoriu, o tėvas su antruoju sunumi dalyvavo žygiuose prieš lenkus ir bermontininkus. Ištarnavęs kariuomenėje, vyresnysis Bagdono sunus gavo vietą Pasvalyje prie geležinkelio, bet surisgus šiltine Gulbinių stoties viršininkui, geležinkelio vyriausybė pasiuntė jį ligonies pavaduoti, kur teko jaunajam Bagdonui darbuotis tame pačiame kambaryj, kur gulėjo ir ligonis. Besidarbuodamas pats apskirė šiltine ir mirė. Šiemet pavasarį sudėgė Kazio Bagdono visos trobos ir visas turtas, kadangi pradėjus jo grįčioj bomboms sprogti ir šoviniams poškėti, niekas nedrįso gelbėti. Sugrįžęs iš laidotuvių apsirgo antras ir pakutinis Bagdono sunus ir dabar penkta savaitė mirtimi vaduojasi. Visa Kazio Bagdono viltis, tai buvo tos 10,000 markių, kurias, jis manė, valdžia laiku iškeitus į litus ir dabar tikėjosi nors grįčia pasistatyti. Priglaudė dabar juos pas save geri žmonės. Kazio Bagdono ir jo sunaus, kaipo šaulių, kritingą padėtį, turėtų atkreipti dome į Centro šaulių Sąjungą.

Ek. TAURAGĖ. Apskritij įkurta keliolika žemės ukio draugijos skyrių, kurie sudarė Tauragės apskrities žemės ukio draugijų. Apskrities draugija atgabeno savo skyriams apie 20 vagonų superiosiato.

Daug nupiauto šieno ir rugių guli ant laukų, nes lietus neduoda atimti. Rugiai pradėjo želti.

Rugsėjo mėnesy atidengiama Tauragėj mokytojų seminarija. Šiais metais bus tik prirengiamasis ir pirmas kursas. Apskrities švietimo skyriun daugelis klaipeidiečių kreipėsi įstojimo reikalais seminarijon.

Apskrities žemės ukio draugija rengia didelę ekskursiją į Lietuvos žemės ukio parodą Kaune.

E. BIRŽAI. Rugpiučio 14 d. suėjo metai, kai Biržuose eina savaitinis laikraštis "Biržų žinios." Jį redaguoja d-ras J. Mikėlėnas. Laikraštis eis ir toliau. Dabar rugpiučio 19 d. n-ryj redaktorius, duodamas metinę to laikraščio apyskaitą, pabrėžia, kad "B. žiniomis" Kauno spauda ir žurnalistai visai nesidomėja. Bet jis tuo nenusimena ir vietinės spaudos jiegas kviečia į darbą.

Prie St. Dagilio paminklo atidengimo Biržuose sparčiai ruošiamasi.

"Biržų žinios" ruošiasi išleisti 1924 metams Biržuose kalendorių ir todėl visų spaudos darbuotojų prašo tam kalendoriui siųsti medžiagos.

TVERAI. Mažame Tverų bažnytkaimij yra 6 smuklės (gal slaptų ir daugiau) ir visos viešai veikia, nemokėdamas valdžiai jokių mokesnių; be to, buvusio 3 viešos smuklės šiems metams nuiminėjo iškasas ir veikia po senovei. Dvi smuklės yra arti bažnyčios. Dvi šiemet įsikūrė arti liaudies mokyklos, arčiau įstatymais nustatyto toumo. Vieną smuklę įsteigė net valsčiaus Tarybos narys ir, žinoma, taip pat nelegaliai.

Sventomis dienomis vakarais sunku įsivaizdinti, kas darosi tokiam miestelyj!

ALYTUS. Prie plento Alytus-Prienai, trečiame kilometre nuo Alytaus, kryžkelėj yra kelrodžiai parašyti šiaip: "Ezno" vieton "I. Jezna," ir "Alytu" vieton "I. Alytu." Patys kelrodžiai prikalta prie paprasto baslio. Ir tai padaryta prie didelio viešo kelio, kur kasdien pravažiuoja šimtai žmonių.

KYBARTAI. Šiandien, rugpiučio 19 d. Kybartuosna, pamaldoms pasibaigus, iš Eitkunų atėjo didelis vokiečių piliečių būrys pasipuosusių savo spalvų kaspinai ir lyros ženklukais. Pasirodė, jog tai vokiečių choro dalyvių grupė arti šimto žmonių, atkeliavusi aplankyti savo žuvusių karių kapus, kurių daug palaidota apie Kybartų bažnyčią. Jie, rodos, žadėjo dar ir toliau keliauti savų kapų lankyti. Suėję į kapus jie sugiedoj žuvusiems himną ir po prakalbos — Ich hatt' ein Kammerade — dainą, kurią mėgsta dainuoti vokiečiai, ir karą traukdami. Keisto išpuščio darė šie vokiečiai.

Vienas jų, gausiai kryžiais nukabinta krutine, kalbėjo į atkeliavusius. Jo kalba giliai persunkusi išdidingumu, jis, rodos, neįjutė, kad kito krašto žemė mina — jis tik savus teprimena, kurių kapai išblaškio po platų pasaulį, po erdvią Rusiją, stepių plotus. Jokis žodis nekvepiamas į mus, kaip kaimynus. Iš kalbos galima buvo taip suprasti, kad arba jie arba juos visas pasaulis turi sumindžioti. Keršto ir pagiežos pilnas šiaudien vokiety, bet gyvenimas jų tokion užtvaron sugrudo, kad kerštingais tegal dantimis griežti. Jų dainoj buvo jaučiama daug plieninės jiegos, bet ji dar išpuščio greičiau dirbančios mašinos bildesio, negu dvasinės drąsos, žmoniškumo tvėrmės ar jausmu. ("Lietuva.")

Bezdžionės Letena

W. W. Jacobs.

(Pabaiga)
II.

Sekantį rytą šviesoje žiemos saulutės, kad ji spindėjo skersai pusryčių stalą, Herbertas juokėsi iš savo baimės. Ruime buvo prozainis blaivumas, kurio storkavo vakar vakare, ir purvina, susitraukus maža letenėlė buvo numesta ant šėpos nepaisančiai, kas rodė, kiek maža tikėta į jos galę.

—Manau, kad visi kareiviai yra tokie — tarė p. White'ienė:— Ir reikėjo mums klausyti jo niekų! Kaip šandie norai gali būti išpildyti? Ir jei jie galėtų būti išpildyti, kaip du šimtai svarų galėtų tau užkenti, tėvai?

—Galėtų kristi jam ant galvos iš dangaus — nusijuokė Herbertas.

—Morris sako, kad viskas taip naturaliai pareina — paaiškino tėvas:— kad norėdamas gali priskaityti įvykių susibėgimui.

—Na, nepasiduokite per daug pinigams, kol aš nesugrįžiu — tarė Herbertas, pakildamas nuo stalo:— aš bijau, kad jus nepavirštumėte į tokį šykštų žmogų, kad mes turėsime išsižadėti jus.

Motina juokėsi ir palydėjo jį iki durų, daboję jį kelių ir sugrįžus prie pusryčių stalo juokėsi iš savo vyro tikingumo. Bet kad laiškanesys pabarškino, ji visgi greitai nukutino prie durų ir visgi suniurėjo apie šeržento-majoro paprotį gerti, kada rado, jog laiške buvo tik atskaita nuo siuvėjo.

—Herbertas, aš manau, da daugiau juoksis sugrįžęs — ji tarė, kad jiedu susėdo pietuoti.

—Aš manau — atsakė p. White'as, įsipildamas sau alaus:— bet vistiek ta letenėlė sukrutėjo man rankoje; tą aš prisiekčiau.

—Tau tik rodėsi — užglostanciai atsakė senė.

—Aš sakau, kad sukrutėjo — atsakė jis:— jokio rodymosi nebuvo. Vos tik aš... Kas yra?

Jo pati nieko neatsakė. Ji daboję žmogų lauke, kurs, abejotinai žiurėdamas į namus, tarsi svarstė, ar įeiti. Sarysėje su dviem šimtais svarų, ji patėmimo, kad nepažįstamas buvo gerai apsirengęs ir dėvėjo šilkinę skrybėlę žvilgančio naujumo. Po tris kartus jis staptelėjo ties vartais ir vis vėl nuėjo. Ketvirtu kartu sustojo uždėdamas ant jų ranką ir paskui, staiga pasirūžęs, atidarė juos ir ėjo takeliu. Ponia White'ienė tuo pačiu tarpu nusuko rankas į užpakalį ir skubiai atrisdamas žiuršo raiškėsi, pakisė tą nadingą skudurą po kedės sėdyne.

Ji ėjo nepažįstamąjį, kurs buvo lyg nedrąsus, į vidų. Jis greitai dirstelėjo į White'ienę ir kanziai klausė jos atsiprašinėjimą už netvarką ruime ir už vyro žiponą, kurį jis paprastai vartodavo tik darže. Ji paskui laukė kanziai, kaip tik jos lytis leido, kol jis neišdėstys savo reikalo, bet jis išpradžiū buvo stebėtina nekalbus.

—Aš... manęs prašė užteiti... — jis antgalo tarė, ir pasilenkė ir nuėmė pukelį nuo savo kelnų. —Aš ateinu nuo "Maw ir Megins."

Sena ponitė sujudo.

—Ar kas atsitiko? — ji nusigandus paklausė:— Ar kas pasidarė Herbertui? Kas yra? Kas yra?

Jos vyras įsikišo:

—Na, na, motin — jis tarė greitai:— Sėsk ir nešok prie išvadų. Tamista neatnešė blogos naujienos, aš žinau — ir jis nekanziai žiurėjo į atėjūną.

—Man gaila... — pradėjo atėjūnas.

—Ar jis sužeistas? — pareikalavo motina.

Nepažįstamas linkterėjo prietarimą:

—Blogai sužeistas — jis tyliai paaiškino:— bet jis nekenčia skausmo.

—O, dėku Dievui! — sušuko senė, susimdam rankas:— Dėku Dievui užtai! Dėku...

Ji staiga nutilo, kad nepaprastai tų žodžių reikšmė nušvito jai ir kad ji pamatė jos baimės pavirtinimą iš kitų užgręžtų veidų. Jos kvapas susilaukė, ir atsiūgęžus į negudrų savo vyrą, ji padėjo savo drebančią ranką ant jo. Ilgai buvo tylu.

—Jį pagavo mašina — tarė, antgalo, atėjūnas tylum balsu.

—Pagavo mašina — atkartojė White'as apkvaišiusiu budu:— taip.

Jis sėdėjo, spogsodamas per langą, ir paėmęs pačios ranką tarp savųjų, spaudė ją, kaip jis darydavo merginoms dienose, beveik keturiasdešimt metų pirmiau.

—Jis tik vienas mudviems buvo likęs — tarė atsiūgęždamas į atėjūną:— Skaudu.

Anas nukosėjo ir, pakilęs pamažu priėjo prie lango.

—Musų firma geidė, kad aš išreikščiau nuosirdų sąjaušmą jusų didelėje nuotrotoje — jis tarė neatsigrėždamas atgal:— Meldžiu suprasti, kad aš tik jų tarnas ir tik pildau įsakymus.

Nebuvo atsakymo. Senės veidas buvo išbalęs, akys spogsojo, kvėpavimas negirdimas. Ant jos vyro veido buvo toks išreiškimas, su koku jo draugas šeržentas galėjo eiti į pirmą kovą.

—Man liepta pasakyti, kad "Maw ir Megins" neprisima jokios atsakomybės:— tęsė anas toliau:— Jie nieku neatsako, bet atsiūgęžiant į jusų sunaus patarnavimus, jie nori jums suteikti tam tikrą pinigų sumą, kaip atlyginimą.

White'as paleido pačios ranką ir pakilo ant kofų, su pasibaisėjimu žiurėdamas į atėjūną. Jo išdžiuvę lupos išspaudė:

—Kiek?

—Du šimtu svarų — buvo atsakymas.

Negirdėdamas nė savo pačios suspigimo, senis lyg nusišypsavo, atkišo rankas, tarsi neregys ir, apalpęs, susmuko ant grindų.

III

Didelėse naujose kapinėse, apie dvi mylios atstu, seniai palaidojo savo mirusįjį ir sugrįžo į namus, paskendusius šėšelyje ir tyloje. Viskas taip greitai atlikta, kad jiedu vargu galėjo susipaisyti ir vis tarsi lukėjo, kad da kas turi atsitikti, — kas nors tokio, kas palengvys šią našta, per sunkią jų senoms širdims panešti.

Bet dienos slinko, ir lukestis užleido vietą rezignacijai — beviličiai senųjų rezignacijai, kartais klaidingai vadinamai apatija. Kartais juodu beveik nežodžio nepratarėdavo, nes dabar neturėjo apie ką kalbėti, ir juodvių dienos buvo nuobodžiausiai ilgos.

Apie už savaitės po to senis staiga išsižadines naktį, ištiesė ranką ir atrado, kad jis vienas. Ruime buvo tamsu, ir verkimo balsas ėjo nuo lango. Jis pakilo livoje ir klausė.

—Eikšian atgal — jis maloniai tarė:— ėmus da persišaldysi.

—Mano sunui da šalčiau — atsakė senė ir išnaujo verkė.

Jos galkščiojimą balsas apmėrė jo ausyse. Lova buvo šilta, jo akys miegustos. Jis snuduriavo ligustai ir paskui užmigo, kad

staigus pačios suspigimas išžadino jį.

—Bezdžionės letena! — ji spieję:— Bezdžionės letena! Jis pašoko išsigandęs:

—Kur? Kur ji? Kas jai? Ji atėjo prie jo kniubinėdama skersai ruimā.

—Aš noriu jos — ji tarė ramiai:— tu nesunaikina jios?

—Ji seklyčioje, ant lentynos — jis atsakė:— kam?

Ji verkė ir juokėsi drauge ir, pasilenkus, pabučiavo jam į veidą.

—Man tik dabar užėjo į galvą — tarė ji histeringai:— Dėlko aš pirmiau nesumaniau? Dėlko tu nesumanai?

—Ko nesumaniau? — paklausė jis.

—Kitų dviejų norų — ji greitai atsakė:— mes geidavome tik vieno.

—Ar tu neužteko? — jis paklausė žiauriai.

—Ne — ji atsakė iškilmingai:— mes geidavome da vieno dalyko. Eik žymn, pasiimk greitai ir geisk, kad mūsų sunus vėl būtų gyvas.

Miško Aidas.

Už girelių,
Už marelių,
Laimės žiedai žydi,
Ten bernelį,
Dobilėlį
Svajonėlės lydi.

Kur vėjalis
Skrajunėlis
Glosto žolynėli,
Ten mergelė
Skaistveidėlė
Lydi bernužėli.

Per pieveles,
Per gireles
Tyliai jie žingsniuoja,
Vėjūželis
Putėjėlis
Veidus jų bučiuoja.

Už girelių,
Už kanėlių,
Mėilės žiedai žydi,
Ten bernelį
Dobilėlį
Svajonėlės lydi. ("Jaun.")

Senis atsisėdo lovoje ir nusi-
metė užsiklojimą nuo savo dre-
bančių narių.

—Dievuliau! tu eini iš galvos! — sušuko jis išsigandęs.

—Eik imk — ji šniokštavo:— imk greitai ir geidauk... O, mano sunelis, mano sunelis!

Vyras užbraukė degtuką ir užžiebė žvakę.

—Eik atgal į lovą — tarė jis netvirtai:— tu pati nežinai, ką tu kalbi.

—Mus pirmas noras išpildė — tarė senė karštingai:— dėlko ne atnas?

—Susibėgimas įvykių — sumiksėjo senis.

—Eik, imk ir pageidauk — šaukė senė ir traukė jį prie durų.

Jis ėjo žemyn tamsoje, dasigrabaliojo į seklyčią ir paskui prie lentynaitės. Talismanas buvo savoje vietoj, ir baisingas baugumas, kad neištartas pageidavimas gali paršauti sumanyktą sunį, pirmą nė kaip jis spės išbėgti iš ruimo, apėmė jį, ir jam sukliuvo kvapas, kad patėmino, jog nežino, kurioj linkmėje yra durys. Jo kakta pasidarė šalta nuo prakaito, jis dasigrabaliojo prie stalo ir paskui apičiupomis pasieniu atsidūrė mažame praėjime su negeistinu daiktu rankoje.

Net pačios veidas rodė pasikeitę, kad jis sugrįžo į miegruimį. Buvo išblyškęs ir pilnas lukesties ir jo baimėje rodėsi turis nenaturalę išveidą. Jis bijojo jos.

—Pageidauk! — sušuko ji tvirtu balsu.

Jis pakėlė ranką.

—Aš noriu gyvo sunaus.

Talismanas iškrito ant grindų, ir jis su šiurpuliais tėmino jį. Paskui, drebedamas, jis sėdribo į kedę, kad senė, su žėrinčiomis akimis, priėjo prie lango ir pakėlė užlaidą.

Jis sėdėjo, kol nepašūrpavo nuo šalčio, kartkarčiais dirciūdomas į senę išknibusią į langą. Žvakės galas, nudegęs žemiau likto-riaus briaunos, metė mirkčiojančius šėšėlius ant lubų ir sienų, kol su mirktelėjimu, didesniu už kitus, visai neužgeso. Se-

Pranas Pakuršietis,

Kam Nutilo?

Kas taip skardžiai sudainavo?
Kas pajudino jausmus?
Tai balselis mergužėlės,
Kurs pabudin mirusias.
Kur tie garsai, ką skambėjo?
Kur nuskrido? Kur sustojo?
Gal ant užmiršto kapelio,
Kurį draugai apraudojo?
Kam nutilo? Kam netrauki
Dainužėlės vakarėlį?
Josios mintis gal nuskrido
Ten, Argoune pamiškėlyj'?...
Gal ji liudi vieni vienai.
Jisai miega nukamuotas...
O gal myli kokį kitą?
Jis, ten gali palaidotas.

Gruodžio 25, 1918.
Mont Richard, France.

Pranas Pakuršietis,

Broliai Varguoliai.

O, dausos tylios ir burvingos,
Kiek maldų girdžiat jus vargšų!
Bet kad tos rankos stebuklingos
Paguos tiek vargstančių sielų?
O, blaivus dangau numylėtas,
Kiek akių tavip atkreiptų!
Ar bus rytojus jiems žadėtas
Perleist be ašarų, be vargų?
O, skaisti žvaigždžių karalija!
Ar krauju žemė pernerkta
Išnaikš žiauriajū vergijā
Ir barbarizmā nelemta?
O sapnų mote-naktužė!
Kada skerdynės pasibaigs?
Ar mirties viesulai nustos užė?
Žmogėdų gadynė ar pasibaigs?
Kad vargšų luoma, man' miela,
Numes tą našta nuo pečių,
Kuri kankina netik sielā,
Ir kunas kenč' daug, daug kančių?

Gegužės 1, 1920.

nis, su neapsakomu palengvėjimu, kad talismanui nepavyko, išlaužė atgal į lovą, ir už minutes ar dvių iš senė tyliai ir bejausliai atsidūrė šalia jo.

Nė vienas nekalbėjo, abu tylėdamu klausė laikrodžio taksėjimo. Laiptai girgžtelėjo ir cypianti pelė triukšmingai bėgo viduryje sienos. Tamsa slopino, ir, kiek pagulėjęs, senis surankiojo drąsos, paėmė degtukų dėžę ir, užbraukęs vieną, nuėjo žėmyn žvakės.

Apacioje laiptų degtukas išdegė, ir jis staptelėjo užsibraukti kitą, ir tuo pačiu tarpu barkštelėjimas, toks palengtus ir slepiamas, kad vos buvo girdimas, atsiliepė pas lanko duris.

Degtukai iškrito jam iš rankų. Jis stovėjo nesijudindamas, sulaikydams kvapą, kol barškimas neatsikartojo. Tada jis užsisuko ir greitai nubėgęs atgal į savo ruimā užsidarė duris. Trečias barškimas atsiliepė per visus namus.

—KAS ČIA? — sušuko senė, pašokdama.

—Žiurkė — atsakė senis drebančiu balsu:— Žiurkė. Ji prabėgo pro mane ant laiptų.

Po pati atsisėdo lovoj klausyti Balsus barškimas pergaudė per visus namus.

—Tai Herbertas! — suspigo ji:— Tai Herbertas!

Ji bėgo prie durų, bet vyras buvo ten pirma jos ir pagriebę ją už rankos stipriai laikė.

—Ką tu nori daryti? — jis kuždėjo užkimusiai.

—Tai mano sunelis; tai Herbertas! — ji šaukė, mechaniskai muistydama:— Aš užsimiršau, kad buvo jam dvi mylios kelio. Kam tu laikai mane? Leisk. Aš turiu atidaryti duris.

—Dėl Dievo, neleisk! — sušuko senis, drebedamas.

—Tu bijai savo sunaus — ji šaukė, purtydamasi:— Leisk mane. Aš ateinu, Herbertukai; aš ateinu.

Pas duris kitas barškimas, ir kitas. Senė staigum pasilauzimu pasiliuosavo ir išbėgo iš ruimo. Vyras bėgo paskui iki laiptų viršaus ir šaukė ją bėgančią žėmyn. Jis girdėjo, kaip retėžis sužvangėjo atgal ir durų stuma pamažu ir sunkiai slinko atgal. Paskui senės balsas, uždusęs ir alsuojantis.

—Stuma — šaukė ji garsiai:— Eikš žėmyn. Aš negaliu pasiekti jos.

Bet vyras buvo ant rankų ir kelių begrabaliojęs ant grindų letenos. Kad tik jis spėtų ją rasti pamažu kaip tas iš lauko spės įeiti. Tikras barškimas užpas gaudė per visus namus, ir jis girdėjo kedės brazdėjimą, kad jo pati stumė ją priemenioje prie durų. Jis girdėjo stumos girgždėjimą, kai ji pamažu slinko atgal, ir tuo pačiu tarpu jis užčiuopė bezdžionės letenā ir greitai išreikšė trečią ir paskutinį troškimą.

Beldimas tuo pasiliovė, nors jo aidai da gaudė namuose. Jis girdėjo kedę atgal atitraukiamą ir duris atdaromas. Šaltas vėjas pustelėjo aukšnyn laiptais, ir ilgas pačios apsiūvimo ir skausmo sudejavimas davė jam drąsos bėgti žėmyn prie jos, paskui laukan prie vartėlių. Gatvės lėmpa, mirkčiojanti kitoje pušyje, apšvietė tylią ir apleistą gatvę.

Vertė V. Stagaras.

Lietuvių Moterų Katalikių Sąjunga Amerikoje per buvusį Seimā nutarė užprotestuoti prieš Lietuvos valdiā už atšaukimā p. Čarneckio. Moterėlės, sakau į ausį, p. Čarneckis jau ženotas.

Kun. Klikna vėl buvojo Amerikoje lietuvijų-lenkų reikalais ir umai grįžo į Paryžių-Varsavā. "Darbininkas", "Draugas" ir "Garsas" nieko nepagarsino, nes tai slapta kelionė. K. Pilenas irgi tyli.

Kun. Klikna vėl buvojo Amerikoje lietuvijų-lenkų reikalais ir umai grįžo į Paryžių-Varsavā. "Darbininkas", "Draugas" ir "Garsas" nieko nepagarsino, nes tai slapta kelionė. K. Pilenas irgi tyli.

Mėsininkas ir Teismas.

Pereitais metais Marijampolėje pil. Lepšio karvė prarijo vinių, kuri, pasiekus širdį, sukėlė ligą lotyniškai vadinamą pericarditis traumatica. Panašiai apsirgusių gyvulių gydymas abejotinas ir todėl duodamas patarimas geriaus papiaut juos mėšais, nes mėsa tinka valgiui.

Minėta karvė savo atsakomybe nupirko mėsininkas Margaukas Morkelis už 2000 ostrublių, kuomet sveikos karvės kaina buvo 4000 ostrublių. Sutarties, jeigu mėsa netiktų, gražint pinigus nebuvo.

Skerdyklos prižiūrėtojas vet. feldšeris ar tai nekaltai per neprietyrīmā, ar kitokių žvilgsniu mėšā brokavo.

Mėsininkas Margaukas pareikalavo gražint pinigus. Lepšys negrāžino, nes nebuvo panašios sutarties. Margaukas paėmė odā ir paskui išvežė nuo Lepšio ir mėšā sakydamas, kad užkas į žėmę.

Mėsininkas padavė Lepšį į teismā. Taikos teisėjas, remdamasis Napoleono Kodekso straipsniu, kad parduotas daiktas netikusias, priteisė gražint pinigus. Apygardos Teismas taipogi priteisė sugrāžinti 133 litus ir 15 litų teismo išlaidų.

Panašios bylos ir panašių teismo sprendimų nelabai girdėti, negirdėti jų ir kitose valstybėse, kur sulig skerdyklų įstatymų gyvulių savininkai pardavėjai niekadatsako už mėšos brokavimą (išimtis, jeigu padaryta tam tikra sutartis) nors už gyvulį ir butų užmokėta pilna kaina. Juo labiau apie panašų atlyginimą negal but ir kalbos, jei gyvulus buvo pirktas rizikai, žinoma sergantis už pusę kainos ar mažiau. Taip pat ir gyvulio savininkas, padavė sergantį gyvulį už kainos dalį, neturi teisės reikalaut pridėti, jei tam nebuvo sutarties. Mėsininkai norėdami save garantuoti nuo brokavimo nuostolių, gali piaujamus gyvulius apsidrausti tam tikrose draugijose. Yra žinoma, kad kas metai, o ypač pernai, sergančių kauliuge gyvulių daugybė buvo parduota už kainos trečdalį ir mažiau mėšai. Nelužus kaulams, ar atsitikus neišgydomiems sužeidimams, mėsininkai niekadats neduoda daugiau pusės kainos, o mėšā parduoda kaip sveiko, uždirddami kai kada net trigubus pinigus ir niekadats gyvulio savininkui neprideda. Iš šimto pusdykiai įgytų gyvulių vos 1 nuoš. daugiausia 2 nuoš. brokuojami ir tuose atsitikimuose sulig mūsų teismo nuomonės netur nukest mėsininkas.

Išėina, kad svarbiausias valstybės paramas — gyvulių augintojai — visados tur tik nešt nuostolius, o pelningo amato mėsininkai visados tik pelnyt; tai savotiška mūsų jurisprudencija.

Veterinarijos Inspekcijai vertėti imtis iniciatyvos išleisti skerdyklų įstatymā, kad sumažinti mėsininkų apetitas ir apsaugoti gyvulių savininkus nuo skriaudų, panašiu Lepšiu padarytu. Juk ir jis pats but galėjęs pasipiaut ir mėšā sunaudot.

Margaucko su Lepšiu byloje kaipo ekspertas dėl ligos dalyvaut negalėjęs ir savo nuomone pareiškiau taikos teisėjui raštu, bet su juo nebuvo skaitytasi. Kaip apskritis veter. gydytojas šiame reikale negaliu tylėt ir tegul plati visuomenė sprendžia ir atsiliepia ar aš, ar teismas šiame reikale klystam.

Nežinodamas, kaip ne specialistas, pašakninių jurisprudencijos gudrybių, gal ir iš tikrųjų aš klystu, o gal bus teisingi draugų žodžiai: "Kiba jau tu paikiot pradėti, kad prie esamų aplinkybių drįstį viešai jįeškot kokios tai išsvajotos teisybės."

("L. Uk.") A. Brundza.

Kazys ir Dėdė

—Gud morning, Kazy!

—Labas rytas, Dėdė. Na tai kaip viskas sekasi?

—Taip sau, vaike, judu po bis-kį. Bet klausyk, Kazy, kadangi tu skaitai visokias gazetas ir esi smart vaikas, tai aš atėjau pas tave, kad tu man išvirozytum svarbų dalyką, ar man verta rengties prie to, ar ne?

—Tai, kągi manai pradėti, Dėdė?

—Nagi, vaike, aš noriu rengtis važiuoti į seną kontrą, mat iš gyvenimo šiame kontre niekas neišeina.

—Aš visai nespriešinu, kad tu, Dėdė, rengiesi važiuoti Lietuvon. Nes Lietuva yra mūsų tėvynė ir laikui bėgant aš pats ten važiuosiu. Jei nebus galimybės ten parvažiuoti apsigyventi, tai bent atlankyti ją, nes ji yra mano tėvynė ir aš joje gimiau ir augau. Bet kad, Dėdė, sakai, kad šioje šalyje iš gyvenimo niekas neišeina, tai turi labai didelę klaidą. Mano supratimu, tai dabartiniu laiku Amerikoje Rol kas galima daug geriau ir laisviau gyventi, negu kad Lietuvoje.

—Ką gi tu čia, vaike, mane fulini, aš tau faktais galiu prirodyti, kad dabar Lietuvoje daug geriau ir didesnė laisvė negu čia Amerikoje.

—Tad pasakyk man, Dėdė, kokį tu skirtumą matai tarp Lietuvos ir Amerikos, ir kokią ten didesnę laisvę tu matai negu čia?

—Skirtumas, vaike, yra didelis ir kiekvienam yra aiškus. Amerikoje žmogus taip esi suvaržytas, kad net ir įsigerti norėdamas turi kavotis, nes valdžia iškasavojo visus geruosius gėrimus. Na, o jei kuris ir moka pasidaryti, kad kiek nuvarius troškulį, tai žiūrėk, tuoj tave užklumpa policmonas, netik kad pasodina į dželą, bet dar ir nufainuoja! Na o Lietuvoje visai kas kita. Ten, vaike, valdžia geriau supranta, kad gėrimas yra reikalingas ir žmogui reikia įsigerti, tokiu būdu ten ir nėra to persekiojimo. Vienas mano pažįstamas atvažiavo iš seno kontro ir jis pasakoja, kad ten ret yra valdžios padarytas tautiškas gėrimas vadinamas "Krupniku", nuo kurio net karšta pasidaro kada išsigeri. Man net seilė varva, kada pamislinu apie tai, rodos kad ir šiandien ten važiuoju, paragauti tautiško gėrimo.

—Tas tiesa, Dėdė, Lietuvoje prohibicija nėra varžoma ir gėrimas valdžios leidžiamas. Bet turime nepamiršti tą, kad šiandien pasaulio civilizuotos tautos jau pradėjo naikinti tuos "tautiškus" gėrimus ir laikui bėgant gali tas pats buti ir Lietuvoje.

—Nauser!.. Lietuvoje, vaike, to nebus. Tik pamastyk, kaip žmogus beto gali apseiti. Sulaukęs šventadienio, kada nueini į bažnyčią, tai po pamaldų kada sueini su pažįstamais iš kitų kamų, kada nueini į karčiamą ir

pasistatai keletą kvortų, tai kiek buna to linksnumo, meilės ir kalbos! Na o jei gėrimo nebutu, tai nebutų nieko. O kaslink kitokios laisvės, tai aš nepaisau, man užtenka to, kad gaunu išsigerti.

—Gerai, Dėdė, jeigu tu sau įsivaizdini laisvę tik tame, kad gauni išsigerti, tai apie tai šiandien mudu nė nekalbėkime, pakalbėsime kitą sykį. Bet pasakyk tu man, Dėdė, kuo manai užsiimti parvažiuavęs Lietuvon? Dabar rudens laikas, tai kaimiečiams kerdžiai nereikalingi.

—Tikrai, vaike, negaliu pasakyti, bet kaip tu manai, Kazy, ar aš negalėčiau gauti činą buti uredniku.

—Ha-ha-ha! — Puikus būtų iš tavęs "uredninkas," Dėdė. Aš manau, kad tu, Dėdė, įsitraukęs to tautiško gėrimo, gerai tvarką palaikytumei.

—Šiur, vaike, kada aš įsigėriu, tai su manim fonų nėra. Kuriam bažnytkaimyje aš bučiau už uredniką, tai toje parapijoje, šiuor kad nebutų nė vieno bedievio. Man kaip tik špitolninkai suskambintų varpais, kad laikas eiti į bažnyčią, tai aš tuoj sukamandavočiau visus milicijantus ir visus, nežiurint, kad ir bedievius suvarytume į bažnyčią. Tokių urednikų, vaike, Lietuvai reikia, nes kitaip bedievius nesuvaldysi.

—Aš nemanau, Dėdė, kad tu tą galėtum padaryti, jei tau ir būtų, anot tavęs, suteikta "uredninko" tarnysta ir tas būtų tau leistina padaryti?

—Tai kad ne?

—Aš manau, kad pats "uredninkas," kada įsiplėštų gerai krupniko ir jį gerai imtų kaitinti, tai kaip užvirstum kur patvorin, tai milicijantams būtų darbo kol tave surastų...

—Kaip tu, vaike, nori taip sakyk, bet kada aš parvažiuosiu, tai vistiek stengsiuosi gauti tą činą, nes tai yra geriausia sluzba, kokią galima rasti. Aš tokią sluzbą imčiau, aidonker, kad man ir pėdės nemokėtų. Tik įsivaizdink sau: susibaderioja kaimiečiai, tai kur jie pirmiausiai kreipsis? — nagi pas uredniką, kad sustatytų protokolą apie jį baderį. O kad jie žino lietuvišką priežodį: kad netepsi, nevažiuos, tai žiūrėk vienas atėidamas atneša vištą; kitas paršiuką, o kuris tikrai nori, kad jo pusė būtų palaikoma, tai atveža net ir aviną. Tai matai vaike, kokį tai pelninga sluzba.

—Tas tiesa, Dėdė, aš tankiai matau Lietuvos pažančiuose laikraščiuose pranešimų, kad Lietuvoje, nors gal ne visi, bet yra tokių valdininkų, kurie paperkami kyšiais. Bet greitu laiku, tas turės buti prašalinta, nes valdininkas negali buti paperkamas, jis turi buti lygus, teisingas kiekvienam piliečiui, nežiurint ar turtingam ar beturčiui Pavyzdin paimkime Ameriką:

čia valdininkui jei pasiūlysi kyšį, tai jis netik, kad neims, bet tave pasodins už grotų ir busi nubaustas, kad norėjai jį papirkiti. To reikia Lietuvoje.

—Amerika, vaike, bedieviška šalis, o Lietuva katalikiška, kol musų partija valdys Lietuvą, tai taip ir bus. Kada bedieviai palims valdžią, tai aš žinau, kad bus kitaip ir tą syk aš neisiu į tokią tarnystę, nes žinau, kad iš to niekas nebus, nes nebus galima pasipelninti. Na, ale užteks kalbėti, eisiu pas kumą prašyti, kad paskolintų ant šipkortės, jei sutiks, tai tuoj ir važiuoju.

—Tik nepamiršk, Dėdė, prieš išvažiuimą ateiti atsiveikinti.

—Orait, Kazy, aš tave matysiu.

Ivairios žinios.

Pakėlimas Mokesties.

BROCKTON, Mass., rugs. 21 d. "Brockton Shoe Manufacturers' Association" ir "Joint Shoe Council of Brockton" šį rytą pasirašė po kontraktu, pagal kurį apie 22,000 kurpiams šiame distrikte dadėta 10 nuoš., kurie jiems buvo numušti "State Board of Arbitration" 1922 m. kovo mėnesyje. Sutartis įeis į galę spalio 14 d. visose dirbtuvėse, išskiriant 7, kurios vadina-si žemesnės rusies dirbtuvės, ir kurios yra paliuosuojamos iki gruodžio 1 d. už darbą "nuo štu-kių."

Sutartis lytisi tik Brockton'o dirbtuvių, bet paprastai Brocktono kainos atsiliepia ir kitur. Bet ir tik viename Brocktone šis mokestis pakėlimas palytės 13,500 darbininkų.

Automobilius Susidurė su Tramvajum.

SCHENECTADY, N. Y. rugs. 23 d. Keturi žmonės užmušti ir du sužeisti, kad tramvajus netoli miesto šiandien vakare pagavo automobilių.

Partija važiavo automobiliuje iš Schenectady į Troy, kad važiuojant skersai tramvajaus bė-

gius ant automobilius užbėgo karas Schenectady Railway Co. ir vilko pagautą automobilių 300 pėdų, kol karas sulaukta. Užmušti yra visi iš Talford'ų šeimos: Mrs. Louis Talford, 19 metų; Regjina Talford, jos vienu metų duktė; Earl Mone, Talford'ienės brolis ir Mrs. James Levee, 35 m., Talford'ienės sesuo.

Sužeisti yra Herbert Clarke, 7 m., ir Robert Talford, Talford'ienės vyras.

Karės Padėtis Bulgarijoj.

PARYŽIUS, rugs. 22 d. Bulgarijos Legacija čion pranešė, kad visoje Bulgarijoje paskelbta karės padėtis. Legacija sakosi gavus tą žinią nuo savo valdžios, kuri karės stovį paskeibė tam, kad užkirsti kelias sukilimo agitacijai. Legacija sako, kad yra gavusi žinią, jog yra visai neteisingi paskalai, buk kaikiuriose Bulgarijos vietose buvo peskelbtos revoliucijinės valdžios. Sukilimai buvę tik pietų Bulgarijoje ir tik vietinio pobūdžio.

ATSTOVYBĖS PATARĖJAS VAŽIUOJA ATOSTOGŲ.

WASHINGTON, D. C., rugs. 20 d. (L. I. B.). Lietuvos Atstovybės Patarėjas juriskonsultas p. B. Mastauskas gavo iš Ministerijos jam priklausančių atostogų dviem mėnesiams. P. Mastauskas išvažiuos atostogų kaip tik padarys jam pavestą buvusios Finansų Misijos ir Finansų Ministerijos Įgalotinio reikalų reviziją New Yorke.

Wilkes Barre, Pa.

A. L. T. Sandaros 55-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą spalio 2 dieną paprastoje vietoje ir paprastam laike.

Draugai, malonėsite susirinkti į šį susirinkimą, turime daugel reikalų apsvarstyti. Kadangi jau angliakasyklos susitaikė ir vėl jau galime pelnyti kasdieninę duoną dirbdami ir nesibijant, kad streikas gali sunkenybė mums atnešti, todėl be atidėlio jimo pradėkime darbuotis A. L. T. Sandaros labui.

K. Demikis.

EXTRA! Puiki Proga!

Sulaukus šaltesnį orą, kiekvienas lietuvis turėdamas valandą liuosensnio laiko nori paskaityti naudingas knygas. Administracija šiuomi suteikia progą už pusę kainos įgyti šias knygas:

LIETUVOS ĮSTATYMAI.

Didelė 1030 puslapių knyga su apdara is kaina \$3.00. Šiame mėnesyje kiekvienam atiduosime už \$1.50.

ŽMOGAUS PAREIGOS

Didelė knyga, 245 puslapių, kaina \$1.00; atiduosime už 50c.

Svetimoj Padangėje Pasaulio Verpetuose

Didelė 7X10, eilių knyga, 200 puslapių, kaina \$2.00; atiduosime už \$1.00.

AIDŲ AIDUŽIAI

Fausto Kiršos eilių knyga, su gražiais viršėliais, didelio formato, 110 puslapių, kaina 50c., atiduosime už 25c.

KLAIPĖDOS ALBUMAS.

10 Klaipėdos Krašto paveikslų atviručių formoje sudėtos vienoje knygelėje, kaina 50c. Šiame mėnesyje atiduosime už 25c.

Tad kuris prisius \$3.50, tas gaus šias minėtas knygas. Kadangi jų nedaug turime, tai pasiskubinkite užsisakyti. Kas nenori visas, gali pasirinkti bile vieną.

SANDARA

327 E St.,

So. Boston, Mass.

Kur Gauti Sandara

Pavienius num. galima gauti košni savaitę už 5 centus, sekančiose
BRIDGEPORT, CONN.
H. Slavins, 24 Railroad Ave.
CLEVELAND, OHIO.
"Dirva", 7907 Superior Ave.
NEW HAVEN, CONN.
K. Makarevičius, 255 Wallace St.
LAWRENCE, MASS.
J. J. Urbszo & Co. 101 Oak St.
Lithuanian Sales Corp.,
70 Lawrence St.
BROOKLYN, N. Y.
J. Pasniewsky, 87 Grand St.
"Vienybė" P. Co., 193 Grand St.
BOSTON 16, MASS.
J. B. Reinetz, 84 Salem St.

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮS-TAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMEKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDA-

Išmoku Pinigais už Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų Kuponus.

prinokusius Liepos, 1923, su atsiskaitymu, arba išsiuociu į Lietuvą giminė sumoj litų. Lietuvos L. P. B. Kuponai tai tikri pinigai ir siųskite (38)

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

DĖKSNIO GALYNGA MOSTIS

kurios visas Pasaulis laukė JAU GATAVA!

DĖKSNIO Galinga Mostis išgydo Reumatizmą, Rankų, Kojų gėlimą, Strėnų Skaudėjimą, Sanarių, Nugaros, Sprando, Šonų Raumenų gėlimo, Šaltį ir taip visokius skausmus. DĖKSNIO Galinga Mostis, sulgy naudos Gydymo, yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria. Kaina 75c. krautuose arba už 85c. prisiųsime tiesiais iš Laboratorijos. DĖKSNIS OINTMENT CO. P. O. BOX 352, Hartford, Conn.

NAUIAS IR NAVATNIAUSIAS KNYGŲ KATALIOČAS GATAVAS

Visiems prisiųsime dykai.

Reikalaukite tuoj, nes padarėm ligi šiol negirdėtą knygų ir mokslu išpardavimą, ir parduodam visokias knygas už

½ PUSĖ KAINOS ½

Lyties Mokslas knyga, kuri užveria savyje didžiausius žmogaus Sveikatos ir ligų sekretus, pirmiau kainavo \$7, dabar — \$3.50. Didžiausias žodynas lietuviškai-angliškai ir angliškai lietuviškos kalbų, pirmiau kainavo \$11, dabar — \$5.50.

Dėl kitų knygų reikalaukite katalogo.

MARGERIO KNYGYNAS

2023 Saint Paul Ave., Chicago, Ill.
P. S. Agentai: Knygų sezonas jau netoli. Mes duodame baisiai didelį nuosimtį.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tait nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sužėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Lietuvos Albumas

Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vien tik paveikslų įvairių Lietuvos profesorių bei veikėjų, bu-tent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dailininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kairių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir naudinga kiekvienam. Jos kaina tik \$3.50. Reikalaudami siųskite ir pinigus adresuodami:

SANDARA,

327 E St.,

So. Boston 27, Mass.

Lietuviai Amerikoje.

KVOTIMAI LIETUVIŲ MOKYKLOJE.

Vaikučiai daug-ko pramoje.

HAVERHILL, MASS. Čia kiekvieną vasarą jau bus nuo penkių metų, kaip vietinės draugijos surengia vaikams vasarinę mokyklą. Taip ir šiemet vasarą buvo. Lankė apie 50 mokinių: vaikų ir mergaičių. Mokinės kasdien, apart šeštadienių, Lietuvos Kluubo Salėje. Rugsio 31 d. buvo mokyklos uždarymas ir mokinių kvotimai. Mokytoja šiemet buvo p-lė Leonaitė iš Worcester, Mass. Į kvotimus buvo pakviesta iš Lawrence Jonas Sekys ir Vencius. Atsižymėjusiems vaikams ir mergaitėms buvo duodama "diplomai." Iš mokinių kvotimų galima buvo pastebėti, kad jie daug jau pramoje lietuvių rašyboje, gramatikoje, taip pat iš istorijos. Haverhillio tėvų ir taipgi draugijų pasiryžimas duoti vaikams lietuvių kalbos pažinimą, taipgi iš Lietuvos istorijos ir kitų dalykelių, yra labai pagirtinas dalykas. Vaikai ir mergaitės, kiek teko pastebėti, jau daug pažengę mūsų rašyboje, istorijoje ir kitose dalykuose.

Tebuna pavyzdys kitoms mūsų kolonijoms!

Taipgi šiemet haverhilliečiai įsitaisė ir "kempė" — daržą labai gražioje vietoje ir taipgi pasistatė šokiams gražų namą. Dabar jau jie neįšėkos vietos pas svetimtaučius piknikams, bet turės savo nuosavią vietą.

Pačiame Haverhillyje tautinės dvasios Draugijos ir Kuopos, kaip tai Sandaros, SLA. ir TMD. yra silpnos. Šiek tiek dar pasilaiko TMD. kuopa, bet Sandaros kuopa jau turbūt visai pakrikus, o čia, rodos, yra gerų asmenų; čia gyvena veteranas lietuvių darbuose Petras Čiras, čia taipgi gyvena Jonas Večėrys, plačiai žinomas savo pirmėvumu ir tautos dvasios stiprumu; čia gyvena S. Zavadskas, palaikytojas mūsų pirmėvinių organizacijų. Bet kodėl jie šiuo taip mažai teveikia? Artinasi jau žiemos sezonas ir būtų gerai, kad mūsų pirmėvinių ir tautinės organizacijos sustiprėtų, pastatytų į eiles naujų darbininkų. Lauksime. Svečias.

DĖLKO KILO SKANDALAS PAS SESERIS NAZARIETES?

Neužilgo pasirodys akvyos rekvizicijos.

PITTSBURGH, PA. "Sandarų" neseniai tilpo, kad Pittsburgo seserys Nazarietės. Dabar sumuštųjį sesuo rašo Pittsburgiečiams laiškus, ko dėl tas atsitiko. Ji rašo savo laiške taip — sako: vyriausioji sesuo nužiūrėjo, kad aš esanti jos konkurentas prie kun. Kazėno, todėl kad nebučiau jai į kelį, tai sumanė mane prašalinti, tad sumušė ir išvarė iš Pittsburgo.

Taipgi trumpam laike tilps jos visi laiški "Sandarų" ir kituose laikraščiuose — apie Pittsburgo kunigėlių dorą gyvenimą su seserimis, Nazarietėmis, parašyti pačios sesers ir jos paveikslai. Todėl laukit visi Naujo skandalo Pittsburgo tėvelių.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Lietuvių Neprikl. šv. Jurgio parapija jau gavo ir čarterį, kuriame vadinasi "Lietuvių Tautos Katalikų šv. Jurgio Parapija" ir perka bažnyčią prie 19-tos ir Carson gatvių, S. S., Pittsburgh, Pa. Kas nedėlią didesnis žmonių

skaičius prisideda, ir aukoja pinigų netik pavieniai, bet ir dr. jos: L. M. D. paaukėjo \$100.00.

Birutės Choras, vedamas J. L. Senulio, gana smarkiai stveriasi už darbo, nes jau pradėjo dainavimo ir lošimo praktikas. Todėl jaunimas — vaikinai ir merginos — turėtų visi priklausyti prie Birutės Choro, kuris kas ketvergo vakarą L. M. D. Name turi praktikas nuo 7:30 val. vakare.

B. Choras nutarė turėti vakarienę L. M. D. Name nedėlios vakare, rugs. 30 d., koncertą S. S. dalyje nedėlios vakare Liberty Theatre, 1217 Carson street, spalio 28 d. ir lapkr. 25 d. ir balių gruodžio 29 d. L. M. D. Name. Todėl kitos draugijos nerengkite nieko tais vakarais, kad nepakenkus vieni antriems.

36 kuopa nieko svarbesnio nutarus neturi, nes laukia, kaip nusiseks balius rugs. 22 d. ir kaip gaus Apskričio įstatus ir kaip smarkiai apskritys pradės darbuotės, kad kuopa neužšoktų už akių, tai laukia.

Sandarietis.

ONUCIŲ NEZMONISKAS AP-SIĖJIMAS SUSIRINKIME.

Moteriųjų liežuvijų vadžiojimas.

WEST LYNN, MASS. Aną dieną aš eidamas gatve pasitikau kelias davatkas, kurios grįžo iš mėnesinio susirinkimo dr. jos Sv. Onos. Jos mane pirmiausia užkalbino ir papasakojo naujieną, kad jų draugės apvogė jas ir už tuos pinigus nusipirkė sau šilkines pančiakas. Vienok pasirodė, kad tos davatkos man begėdiškai primelavo, nes jos buvo taip prisiragavę "naminės," kad nematė, kiek raštininkė užrašė mėnesinių ant knygutės, ir neteisingai apkalbėjo. Taipgi skaitant protokolą pradėjo šaipytis ir zurzėti, kaip širšės, kad jokiū būdu raštininkė negalėjo perskaityti protokolo ir iš tos priežasties turėjo rezignuoti. O pirminkė, buk nieko blogo nepatėmijus, nesistengė nuraminti kumutes — nežinia dėlko.

Taip tai komitetas likosi apkalbėtas neteisingai, nuplėšta jam šlovė, kurią niekas jam nesugrąžs. Apkalbėjimas yra skaudi žmogui žaizda, kurią amžinai atjaus tas, kuris ją turi kęst. Liežuvninkės moters žmonių neša didelius nuostolius. Reikia atmint, kad juos nevien pačios apkalbėjimo nuodėmės pildo, bet jomis, lyg raupais, užkrečia ir kitas, kiek dorenes, moteris, su kuriomis jos suėję tuojaušoms ir pasakoją nebutus daiktus. O ką jau kalbėt apie tokių moterų auginamus vaikus? Jie jau gema užkrėsti apkalbėjimo ir melų perais. Ir iš tokių vaikų reikia tikėtis ne dorų žmonių, bet melagių, kreivų liudytojų, sukčių ir prižadų lauzytojų. Juk jie gema ir auga ant melagystės pamatų. O kas svarbiausia, kad tokios davatkos-melgiai žino gerai Dievo prisakymą, kuriuom draudžia neteisingai nekalbėti. Tai nuodėmė, kurią davatkos papildo, tankiai pasakodamos tokius dalykus, kurių nežino. Daugiausia tuomi užsiima moterys, kurios traukia "degtinę", kurios neskaito naujienų prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

Teke sužinot, kad A. L. T. Sandaros Moterų kuopa jau rengiasi prie smarkaus veikimo. Pirmą apvaikščios metų sukaktuves savo gyvavimo. Ir jau rengias prie vasario 16 d. 6 metų Lietuvos Nepraiklausomybės Sukaktuvių. Patartina visoms moterims priklausyti prie Sandaros 79 moterų kuopos ir veikti sukiu.

nėms. Gali but, kad jos nesu-pranta savo amato blėdingumo, nes niekas joms to nepaaiškina. Eidamos bažnyčion per išpažintį jos galėtų papasakoti kunigui, tas visgi, beabejonės, paaiškintų, kad tai yra nuodėmė, kad tai peržengimas aštuntojo Dievo prisakymo, ir tada jos turėtų žinot, kaip blogą paprotį jos turi ir kaip kenkia jos žmonijai.

Brangūs Sandariečiai ir Sandarietės! Pasigailėkime bent

mes tokių žmonių ir moterų, stengkimėsi juos nors mažumą pagydyt. Kvieskime tokius žmones ir kumutes, kad gavusius valandėlę liuso laiko vieton kitą apkalbėti, ateitų į Sandariečių susirinkimą ir prisirašytų prie Sandaros. Ir tegu jie liuosomis valandomis imasi skaitymo, ir pasimokina dorai gyventi, nes yra dora ant dorų, reikia laikyt liežuvį už dantų.

Kazabuckis.

Žmogaus Pageidavimai.

Paimant žmogų nuo tų laikų, kada jis dar buvo puslaukinis, jo gyvenimo aukščiausias reikalavimas — pageidavimas buvo pavalgyti sočiai, — ginties nuobado. Rupesčio su ateitim neturėjo. Turėjo sunkiai kovoti su visomis aplinkybėmis nejausdamas, jog ta kova jį vedė prie aukštesnio kultūros laipsnio. Kitaip, mes šiandie neturėtume tos civilizacijos, kurioje gyvename. Kuo labiau vartojo protinę ir fizinę jėgą, tuo greičiau jis apgalvėdavo prieš save stovinčias ir nesuprantamas, kaip gamtos taip ir aplinkybių, sąlygas. Pergalėjęs tai, jis įgijo drąsą, sąmonę ir ištvermę, kas duoda mums suprasti, kad ką nors įgijus, ypatingai pilvo revoliuciją numalšinimui, turėjo tas vargšas iš prievartos visomis jėgomis vesti kruviną kovą.

Pageidavimas individo davė mintis savo šeimynai — gentei. Gavęs žmogus supratimą apie pasidarymą jėties, ar kito pabuklo, kad tuomi nukovus kolj raguotą gyvulį maistui ir apsigynus nuo kitų pavojų. Viena gentis buvo gabesnė-karingesnė negu kiti kaimynai. Taigi, tame periode apsiereiskė dar vienas naujas, ir jam nesuprantamas dalykas, tai tiesioginis pasisavinimas bile daikto. Tie viski surasti dalykėliai, kuriuos žmogus piršto nepridėjęs prie pagaminimo igydavo, tai čia paakstinimas prie godulystės.

Prieistoriškojo žmogaus gyvenimas mums yra menkai žinomas. Kiekvienas naujas suradimas ano žmogaus vis buvo žingsnelis arčiau šviesos. Tiesioginis pasisavinimas daiktų ir supratimas apie nuosavybę, davė pamatą aukštesniems žmogaus siekiams jo gyvenime. Taigi, protinis vystymasis bėgo paraleliškai su geismu ką turėti nuosavą.

Gal kam bus keista, jog anų laikų supratimas apie nuosavybę, tai yra pamatas ekonomiškos civilizacijos. Kuo labiau atyda žmogus kreipė link tos nuomonės, tuo jos irklavosi į tą periodą greičiau, katrą mes pavadinan bandaganų gadynė.

Šioje vėlesnėje gadynėj, kurioj daug aiškesnis apsiereiskimas nuosavybės, ir gentyse jau galima rasti skirtumą, vienas labiau pasiturį, o kitos menkiaus. Čia medžiotojas pripratino laukinius gyvulius prie namų, kuriuos mes šiandie turime. Čia žmogus tampa augmenų karalius, ir čionai vėl kryptis toliau, bandymas žemės dirbimo.

Bandaganų laikuose apsiereiskė tankūs pavienių ypatų pasisavinimai savo norui daugiau bendro — kas duoda suprasti nelygumą.

Zemdirbystės periodas yra labai komplikuoatas. Žmogus jau nebetas, kuris buvo laukiniame stovyj, nes tas tarpas apskaitliuojamas tukstančiais metų ir todėl jis kultūriškesnis. Žmogus apsidirbęs plotelį žemės ir pasisavina — jo turtas. Tas klausimas liečia visa gentį, šeimynas ir tautas. Visų svarbiausia čionai — vergystė pilnai įsisuibuoja. Menkiaus protaujais žmogus turėjo kitam už pilvą dirbti. Nesistebėkite.

Privatinė nuosavybė ir vergija pastumėjo žmonių į progresą. Mūsų šių dienų akimis žiurint, rodos, vergija tai nemalonus reiškinys, bet kitaip buti

negalėjo. Žmogus greičiau vystėsi ir tampa mąstė, kada jis matė daug įvairumų aplink save. Šioj gadynėj pasidarė nauji reikalai; apsigyventa ant vienos vietos, statyba, tautų apsirubeživimas, mainos tarpusavyj ir su kitomis tautomis, nauja dailė ir etc. Taigi, čia ne pasilikta ant vietos; bet pirmynženga stumė žmogų dar toliau.

Amatų periodas arba rankų išdirbimo laikas. Pradėjus spiestis į kaimelius, didesnius ar mažesnius, žmonių reikalai ir reikalingi jiems šiokie-tokie įrankiai turėjo būti pagaminti. Mat pats ekonomiškas gyvenimas žmones vertė gaminti tą, ko neatbutinai reikėjo. Viskas buvo rankomis gaminama. Tuom laikų nebuvo elektros, mašinų nei kitokių įrankių, kokius mes šiandien matome. Vargingai, bet su vilčia ir pasišventimu lauzė tirpstančius ledus, tas vargšas pageidunas į industrijaļę pasaulę. Žmogus išeidamas iš rankinio amato, jis paliko daug ko gero. Kada mainymas daikto vieto ant kito įkirejo, tai jis įvedė pinigų, — pinigų sistemą. Susiorganizavo visokios vaizbiškos draugijos; amatninkai ir darbininkai miestuose buvo laisvi nuo baudžiavos, kas kita ant ukų.

Industrijinė ir kapitalistinė gadynė — tai ta, kurioj ir mes gyvename. Su augimu industrijos pranyko daug šiokių-tokių užsilikusių sistemėlių, kurioms pasidarė per ankšta, kadangi žmonių tobulumas laipsniškai kilo aukšty.

Čionai nebandysiu aiškinti tą sistemą, bet palieku pačiam skaitytojui apie tai patyrinti. Einant prie konkluzijos, mes, turėdami omeny visus laipsnius žmogaus civilizacijos, matome, kas privedė prie to viso. Nuo pradžios aštuonioliktos šimtmečio visu smurtu pradėjo augti išradimai visose srityse. Tie išradimai, kurie pakėlė tautas ir žmonių protus, gal esti rezultatai pageidavimų to primityvio žmogaus.

K. J. Semaška,

Kolegijos studentas.

Chicago, Ill.

SANDARIEČIAI! PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARA" IR PRIKALBINKIT NAUJŲ SKAITYTOJŲ, BEI UŽRASIKYT SAVO GIMINĖMS

KREIPDAMĖSI Į BILE ĮŠTAIGĄ, FIRMĄ AR ŠIAIP JOG SUŽINOJOTE "SANDARIEČIAI! PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARA" IR PRIKALBINKIT NAUJŲ SKAITYTOJŲ, BEI UŽRASIKYT SAVO GIMINĖMS

TURĖJO DIEGLINĮ RAUMATIZMĄ KAIREJĖJ ŠLAUNY

Jaučiasi taip gerai kaip jaunas žmogus.

Ponas Geo. W. Male iš Bereybuy, W. Va., rašo: "Galiu rekomenduoti Nuga-Tone'ą kaip gerą vaistą. Aš turėjau dieglinį reumatizmą kaireje šlauny. Aš išgulejau 36 dienas pavymui ir visus sublogėjau. Turėjau nevirškinimą, nervuotumą, negalėjau gerai miegoti ir išistas valandas išgulėdavau negalėdamas užmigti. Dabar aš miegu gerai ir turiu gerą apetitą, galiu valgyti viską, kas tik papuola. Esu 57 metų, o jaučiuosi taip kaip kad jausdavau jaunas budamas. Nuga-Tone ištaisė mane ir aš jaučiuosi si kaip žmogus." Nuga-Tone tveria, sutauso, maitina ir atgaivina visas gyvybines ir silpnas kūno dalis. Pamėgink pats ir įsitink. Vienam pilnam mėnesiui gydysis tik \$1.00. Nuga-Tone'ą parduvinėja visi geresnieji aptiekininiai poizingai garantuodami, kad suteiks pilną patenklinimą, arba pinigai bus sugrąžinti (garantija rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pašius tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory (1088 S. Wabash Ave., Chicago, pasiantus jiems \$1.00.

Jūsų Kudikio Pirmieji Metai Svarbiausi

Jo pradžia gyvenime remiasi ant maisto, kurį jis gauna per dvyliką pirmųjų mėnesių. Valgis, kad subudavojus stiprius kaulus ir kojas, turi būti maistingas, sveikas, ir, tuom pat sykiu, lengvai ir pilnai suvirškomas. Jei negali žindyti kūdikio, Eagle pienas turėtų būti Jūsų pirmutinė mintis. Per virš 65 metus, motinos rėmėsi ant jo. Daktarai visuomet pataria Eagle Pieną, nes jis yra saugus ir lengvai sutaisomas maistas.

Eagle Pienas yra tyras karvės pienas sutaisytas su cukrumi, speciališku Bordeno būdu, kuris padaro jį maistu kūdikiams geru. Su Eagle Pienu, niekuomet neprisieina mainyt kūdikio maistą, nes jis suteiks kūdikiui visus elementus reikalingus kūno augimui. Suteiks jam galę panešt save tvirtai, kuomet pradės vaikščiot

Neuostokį Vartojus Eagle Pieną

Kuomet kūdikis pradeda valgyti stambesnius maistus, nepanaikink maistą, kuris suteikė sveikatą ir stiprumą jam ir trim gentkartem kūdikių. Palaikykite Eagle Pieną kūdikio virtam maiste. Motinos po visą šalį įdomaus mūsų knygute, talpinančia pamokinimus, kaip gaminti maistus mažiems vaikams. Joje yra netik tie pamokinimai maistui su Eagle pienu, vaikams, bet ir naudingi patarimai kasdieniniam valgiui.

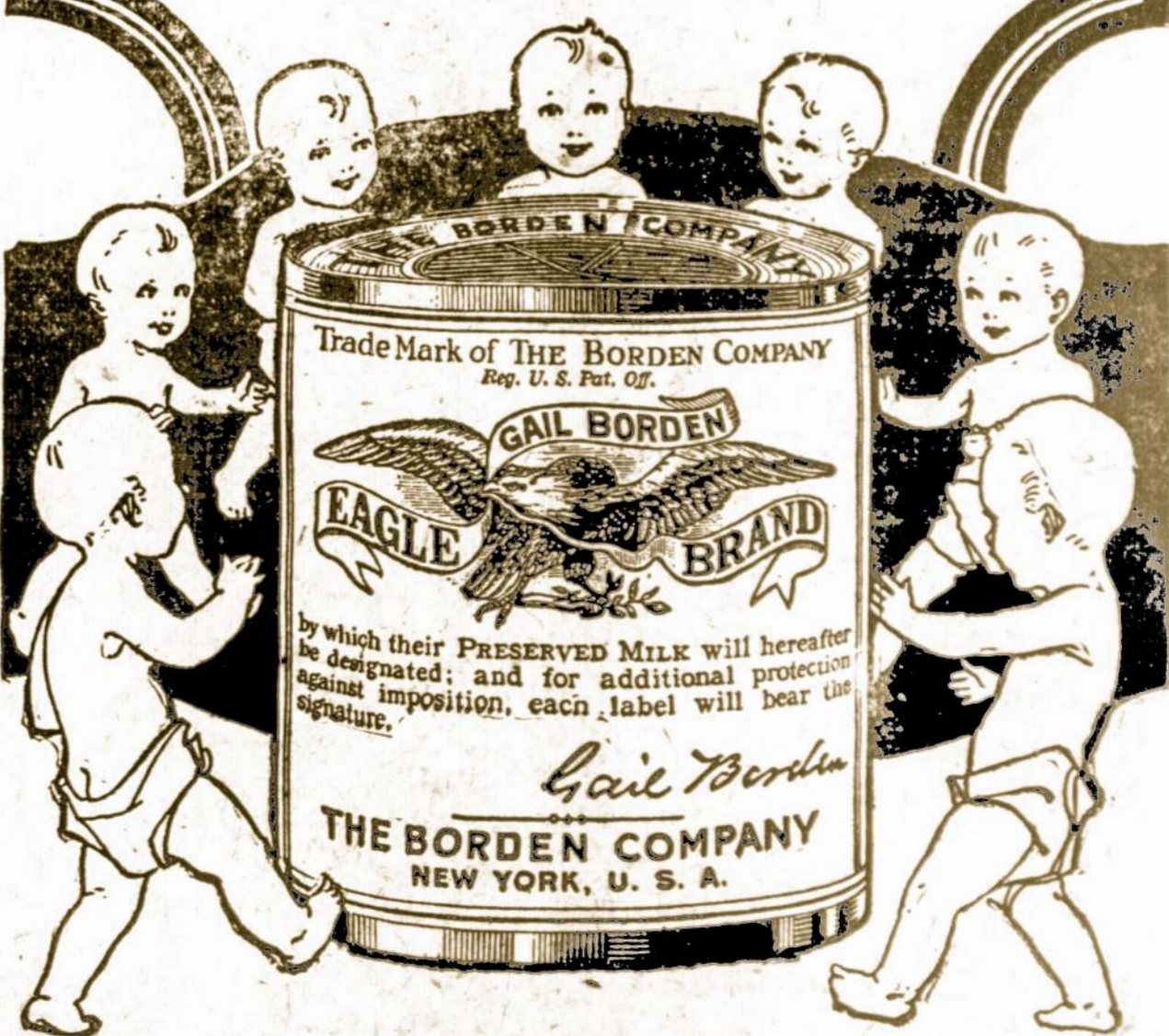
Nedapenėtam Kūdikiui.

Neseniai tarpe mokyklos vaikų daromi eksperimentai parodė, kad Eagle Pienas yra ypatingai veiklus gydyme nedapenėtų vaikų. Tie, kurie gavo Eagle Pieną gavo kelius svarus daugiau, negu kiti. Mokytojos raportavo juos geriausius išrodant sveikiau ir kad moksle jiems geriau sekėsi.

Jei reikalaujat informacijų, savo kalboje, kaip penēt kūdikius, ar sužinot kaip pažint ar jis nedapenėtas, ar kiek turētu svert, ar kokio ūgio turētu būti, koki maista duoti, ar kitu naudingų informacijų, iškirpkit kuponą šiame skelbime, ir prisistokit mums, ir mes prisistisim jas jums dovanai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

KUPONAS
Paženklint kokių informacijų norit
Penėjimo Instrukcijos Svorio Toblyčia
Valgiai Vaikam Kūdikių knyga
Vardas _____
Adresas _____ 11 (Lithuanian)

T.M.D. Reikalai:

KUR APSNUDE TMD. KUOPOS.

WATERBURY, Conn. Čia yra TMD. 5 kuopa. Kuopos valdyba 1920 ir 1921 metais susidėjo iš: Jurgis Bosas, pirm., 506 Wilson St.; A. G. Šulaukas, sekr., 820 Bank St.

Kas nežino iš mūsų lietuvių Waterburio miesto? Visi žinome. Čia keliolika metų atgal mūsų tautinis judėjimas buvo pirmoje vietoje. Čia per ilgus metus TMD. turėjo savo kasininką Povilaiką; čia turėjo taipgi nemažai metų centro sekretorių žemantauską. Rodos ir dabar čia mūsų šie darbuotojai-piliečiai tebegyvena. Bet pastarieji metai, kurie turėjo mūsų viešajam gyvenimui, mūsų kultūrinėms ir politinėms reikalams duoti kuodaugiausia įgyje, kuodaugiausia darbų-vausių iš Waterburio nieko nebesigirdėti. Rodos ten visi "išmirę." Buvo ten ir jaunesnių veikėjų, bet vieni išvažinėjo, tai į Lietuvą, tai į kitas kolonijas (vieną Sandaros Partijos Centras įkinkė į partijos darbą, kitą darbuotojų žemėlį pašaukė pas save), taip ir neliko Waterburyje lietuvių, kurie galėtų mūsų kultūrinį darbą varyti pirmyn. O TMD. kuopa čia buvo skaitlinga ir daršti. Teikė daug paramos mūsų kultūriniam gyvenimui; teikė daug naudos vietos lietuviams, bet dabar, tik už 1920 ir keletas už 1921 metus yra mokėję į centrą. Centras tankiai klibina buvusių kuopos valdybą, bet ji neatsiliepią, taipgi nė iš narių nieko negirdėti, nieks nieko centrui nerašo. Rodos, kad lietuvių ir nebutų. O lietuvių ten yra, tik reikia susirinkimėlis, reikia užsimokėti užsilikusias mokesčius už 1922 ir 1923 metus ir kuogreičiau pasiųsti į centrą, kad iš jo gauti knygas, gauti literatūros ir iš jos šviestis, iš jos naudotis ir taipgi pagelbėti ir toliau, kad TMD. galėtų nešti apsvietą, kaip ji yra nešus pirmiau. Dabar svarbu gauti visiems lietuviams Wells'o "Visapasaulinė Istorija," kuri bus gatava apie Naujusius Metus.

Labai prašyčiau Waterburio pažangesniųjų lietuvių atgaivinti TMD. 5 kuopą ir Centro Sekretoriui apie tai pranešti.

PESSAIC, N. J. TMD. 6 kuopa visai išnykus. Jau nuo 1920 metų nieko apie ją negirdėti. O lietuvių čia visgi yra. Čia, rodos, dar tebegyvena ir p. Sakatauskas. Passaic'o lietuvių atbuskite ir atnaujinkite TMD. kuopą! Visi žemės sutvėrimėliai dirbapraikauja. Nepasilikite ir Jus užpakalyje. Atbuskite!

NEW HAVEN, Conn. Čia buvo TMD. 14 kuopa. 1920 metais Kuopos valdyba sudarė: pirm. V. Kripaitis, 549 East St., sekr. M. J. Vokietaitis, 130 View St., kasininkas J. A. Noburaitis, 278 Wallace St. New Haven, kaip ir Waterbury, buvo pirmiau garsumų visais kultūriniais ir politiniais darbais. Čia gyvena ar gyvena žinomi mums žmonės, kaip: Vokietaitis, Alksninis, Makarevičius, etc. Dabar net ir jie patys į Draugiją mokesčių nemoka ir Draugija visai nebesirupina. Į Centro laiškus, paraginimus, prašymus visai neatsako. New Haven daug yra lietuvių ir būtina reikalinga, kad ten atsirastų TMD. rėmėjų ir kad atnaujintų TMD. kuopą. Rašykite TMD. Centru, o gausite informacijų.

Tas pats reikėtų pasakyti ir apie Bridgeport, Conn., čia kuopos nesiranda, o turėtų būti.

J. Sekys.

(Bus daugiau.)

Mūsų Ateivybė Amerikon.

KELEIVIS No. 1, rašo šitaip: Kaune buvau 3 kartus. Agentui padaviau visas popieras, kuris jas ir pasiliko, reikalaujamas \$10.00 už savo darbą, sakydamas, "kad jam reikia tiek paint už tai, kad jis darbuojasi." Užmokėjau tą \$10.00 ir atgavau popierias, nuėjau pas konsulį, kuriam užmokėjau \$1.00, kuris sakė, kad kaip duos vizą, tai turėsiu dar \$9.00 užmokėti. "Matai, brole, rašei, kad reiks tik \$10, o reikia \$20, ir man liko tik \$5."

KELEIVIS No. 2, rašo sėkanti: Kaune buvau 4 kartus. Kaune viskas labai brangu. Kad nuvažiuoji, tai kaštuoja 100 litų. Pirmą kartą kad buvau, tai užmokėjau 50 litų, ir dar agentas liepė duoti \$20.00, kurių neturėjau, tai, sakė, užmokėsiu kad Amerikon važiuosiu. Kauniniai reikalai kainavo man 400 litų. O kad agentas vež mane į Klaipėdą pas marias, tai kainuos \$20, o jeigu būtų vežęs į Liepoją, tai būtų kainavę \$30.00, bet vež ant Klaipėdos už \$20, nors, dedule, rašėte, kad mano kelionė yra pilnai užmokėta nuo Kauno iki pas jus?

KELEIVIS No. 3, rašo: Buvau Kaune ir visur. Kaune pasakė, kad netinka šipkortė, reikia siųsti atgal į Ameriką, tai ir paliko Kaune, ir nežinau, ar agentas atsiuntė jūm ar ne.

KELEIVIS No. 4, rašo: Broleli, Kaune jau buvau. Visa esmi sveika. Už pasą užmokėjau 100 litų, o ką nuo agento turėjau gauti \$10, tai gavau tik \$1.00 dėl Amerikos konsulio, o \$9.00 pasiliko agentas. Tas Kaunas labai daug kaštavo ir tris sykius turėjau važinėti. Valdžia ir labai gairišna. Pirmą sykį nuvažiuojus pasakė, kad mano vidaus pasas negeras ir turėjau grįžti namon pasiimti geresnį. Antrą sykį nuvažiuojus išdavė užsienio pasą, bet prie Amerikos konsulio neleidė liepos 11 ir liepė atvažiuoti liepos 23, tai kad nuvažiuoju, trečią sykį, tai čielas 9 dienas lauke išstovėjau, iki priėjau prie konsulio. Labai daug žmonių buvo. Agentas sakė, kad šį metų išvažiuosiu, ale nežinia. Kiti žmonės turi laivakortes jau antri metai ir dar namieje. Sakio, kaip gerai susižino su agentais, papraso, tai ir išleidžia.

KELEIVIS No. 5, rašo: Broleli, negaliu pasakyti, ar aš sugrįšiu kada atgal į Ameriką, ar ne. Agentas sako, tepk, tai išvažiuosi. Kas gal tepti, tai gerai, bet jau ne aš.

KELEIVIS No. 6, rašo: Žydai važiuoja pirmoj kategorijoje: visados pas tėvus, tai tėvai pas vaikus. Brolių ir seserų keliaujančių pas brolius ir seseris į Ameriką visai nėra. Kiek žydų išvažiuoja ir ant kiek jie užima lietuviškų vietų, nežinau, ką galėtų tikėtis Lietuvos pasų departamentas pareikšti. Kada mes atkeliausime, tai negalima pasakyti, nes mes esame trečioje kategorijoje. Konsulis ir agentas sako — laukite savo eilės, o kada, tai gal kai bokštas sugrius.

KELEIVIS No. 7, rašo: Mielas broleli: Jau gavau nuo agento iš Kauno pranešimą, kad permainei laivakortę nuo Palionės ant mano vardo. Agentas liepė atsivežti visokiaropų liudijimų, 3 portretus, 48 litus už užsienio pasą ir vieną dolerį Amerikos konsuliui už padavimą aplikacijos vizavimui pas. Tikėtai sako, kad reiks ilgokai laukti iki gausi vizą.

KELEIVIS No. 8, rašo: Gera tiems, kurie Amerikoje. Mar ir gera būtų Lietuvoje, jei turėčiau pinigų, tai apie Ameriką nei nesapnuočiau. Tie pados vyrai visai nežiuri į tokias, ką neturi pinigų. Parišk ir šlūbai ožkai kapšėli su pinigais, tai vyrų ženysis su ožka.

KELEIVIS No. 9, rašo: Broleli, kaip buvau pirmą sykį Kaune, tai agentas sakė, kad fotografijos negeros. Antru sykį pasidarė visos popieros negeros, kurias ir pasiliko. Jau metai kai gavau laivakortę, o dar nieko nepradėta. Agentai garsinasi viską padaranti, bet tikėtai pinigų turintiems, o aš neturiu.

KELEIVIS No. 10, rašo: Tai galiausiai gavau jau nuo Amerikos konsulio pakvietimą atvažiuoti spalio 5, gavimui vizos. Išsimokinau ir rašyt jau. Kas vakaras sukaltu po tris "Sveika Marija" už tavo sveikatą.

KELEIVIS No. 11, rašo: K. Norkus man pasakė, kad aš negalėsiu greičiau išvažiuoti į Ameriką, kaip po dvejų metų. Aš nelauksiu dvejų metų ir tuojau einu duoti užsakymus klebonui. Visas popierias gražinu, atsiimkite pinigus.

KELEIVIS No. 12, rašo: Valdikas man pasakė, kad išvažiuosiu neanksčiau šėsių mėnesių ir neveliau kelerių metų.

Kada lietuvių keliauti Amerikon yra daug, o leidžiama mažai, vos 2629 metuose, kurių skaitlinėn įeina ir Lietuvos žydai, kurie užims lokį 1000 vietų, todėl Kauno agentai apgaudinėja žmones, baisiausiai apiplėsdami juos melagingais pažadais ir rodomis keliauti per Kubą ir Meksiką, iš kur paskui šmugelio keliu įsivogti į Suvienytas Valstijas, užmokant šmugelninkams negirdėtas sumas, kad paskui tampa pagauti Ateivybės Valdinių ir gražinami, iš kur atkeliaavo, prapulde, kitas, ir visus pinigus, net gyvenimus.

Amerikos valdžia gerai žino, kad visi ateiviai supuldė į Kubą ir Meksiką, kurių visados yra apie 50,000, nori vien slapta įsigauti į Ameriką, ir tokius daboja ir gaudo.

Štai vienas lietuvis, jau buvęs Amerikoje, nemokąs skaityti, paklauskus Kauno agentų, nukako į Meksiką, iš kur meksikonas su automobilium nakčia keturis slapukus susisodinęs nuvežė net ant trečios staciijos, Texuose, paimdamas už kiekvieną po \$75, kur valdininkas visus pagavo ir užvedė tyrinėjimą Laredo Ateivystės Stotyje. Ten jau buta daugias lietuvių, mokančių rašyti, kad parašė apie tai "kumui" į New Yorką.

Keturi lietuviai atkeliavę linija XYZ į Meksiką ir visi pagauti El Paso, Texas, tapo parvežti į Ellis Island (Kaslegarne), iš kur jie prašėsi Lietuvos Konsulio rupintis, kad veikiausiai juos gražintų į Lietuvą.

Viena mergina, apie 20 metų, gimusi Milwaukee, Wis., su motina nukeliavo į Tryškius giminei aplankyti, kad papuolė į šmuglerių nagus — nuvažiavo į Kubą, kur patyrė viską atbulai, negu šmugleriai žadėjo. Nuėjus pas Amerikos konsulą, Havanoje, tas užklauskė, kokių tikslu jos atkeliavo į Kubą? Nebuvo galima atsakyti. Merginą, Milwaukee gimusią, kaip Amerikos pilietę, leido keliauti į New Yorką; motina likosi Kuboje. Toji mergina pasakojo, kad net kelotas lietuvių motinų su Amerikoje gimusiais vaikais tapo prigaulingai nuvilotos į Kubą—kada tokioms yra atviri vartai ir per Ellis Island.

Viena pora taipgi atsidurė Kuboje. Po dvejų mėnesių vyrui pasisekė nukeliauti į Montreal, Kanadoje. Žmona likosi Kuboje dėl stokos pinigų. Vyras užmokėjo už kelionę iš Havanos į Montreal \$175.00, kada laivakortė iki New Yorko kainuoja \$43.00 trečia klasia, o \$64.00 antrąja klasia. Tikėtai į Montreal \$14.01.

Kubos, Meksikos ir Kauno

šmugleriai vienybėje apiplėšia lengvatikius iki paskutinio cento, ir dėlto priedermė yra kiekvieno gero žmogaus ir Lietuvos valdžios padaryti galą tokiems plėšimams per įsteigimą Valdžio Departamento Išeivystei, kur gautų pasus žmonės tikėtai į tokias šalis, į kurias jie bus leidžiami — priimami leidžiamose skaitlinėse ir nekaitaip.

Kuba ir Meksika yra pripažinusios Lietuvos Respubliką tiesotai, ir atsiradus lietuviams Kuboje ar Meksikoje varge, apsunkinime tų šalių, turinčius Lietuvos valdiškus pasus, pagal tarptautiškas teises, Lietuvos valdžia turės užmokėti visas iššas tokių pavargėlių ir apmokėti tokių kelionę sugrįžimo į Lietuvą. Kiekviena šalis yra atsakanti už savo piliečius.

P. Mikolainis,
53 Hudson, Ave., Brooklyn, N.Y.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignatas Stankus
1210 So. Broad Street
Philadelphia, Pa.
LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDAROJE."

KUDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.
Šiame skyriuje mes laikas nuo laiko grūdensime reikalingas įvairias motinoms ir motinoms jaunų kudiškių.
Kudikių aprūpinimas ir pėsejimas yra dalykas gyvos svarbos šeimynai ir tautai ir mes žinome, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariai laikotarpiais atvirai ir laisvai peržiūrėti.
STRAIPSNIS XXI.
Baudimas.

Auklėjant kudiškį reikia vengti žiaurus pabaudimo, kadangi jie nieko nežino, kas gera, kas bloga. Kudiškis seka savo palinkimus, ir jei jie neveda jį geron linkmen, tai tėvų pareiga yra parodyti gerą. Perdaug tėvų yra apimti taip vadinamo "nedaryk" įpročio. Jei tokie pašvęstų tik pusę tiek laiko parodydami kaip nukreipti kudiškio noringą domę į kurį nors sveiką ir normališką kelią, tai turėtų kur kas linksmesnius vaikus. Kudiškis yra opus tvarinys ir turi visus suaugusio norus bei palinkimus. Jei šie palinkimai nuolatos yra draudžiami, tai jis verstinai turės įieškoti kokio nors negeistino kelio ir išėigos.

Pagrindai Prižiūrint Sergantį kudiškį
Jaunas kudiškis, gavęs karštį, turi būti tuoj gudomas į lovą vėsiame ramiam ir gerai išvėdintame kambari. Reikia jam leisti išsėtis ir miegoti kiek tik nori. Kudiškis, kurs neramus, piktas, turi kokią nors skaudulį, bet be karščio, irgi taip pat lai daro.
Sergančio kambarį nereikia pavertti į susirinkimų rūmą kumutėms ir kaimynams. Nors kudiškis ir nesirgtų limpama liga, bet geriausia reikia jį atsukti nuo kitų vaikų iki liga pažįstama. Sekant šitą atsargą bus galima išvengti daugelio limpamų ligų plėtimosi.

Ar jūsų kudiškis verkia? Ar nervuojasi ir nerimsta? Jei taip, tai veikiausiai jo maistas jam netinka. Jei negali žindyti savo kudiškio, ir jei jis neauga iš krūtų peno, duok jam Borden's Eagle Pieną — peną, kuris laimėngai išauklėjo šimtus tukstančių kudiškių. Lengvai pagaminamas — tik atmiešk virintu vandeniu kaip mokinama. Per 65 metus motinos davė Eagle Pieną kaip vieną milžinišką sveikatos dovaną savo vaikams. Jį gydytojai rekomenduoja kudiškiams, kurie menki ir sirguliuojanti, nes jis lengvai suvirškomas ir teikia pilno maistingumo.

Beto kad tinka kudiškiui jis dar geriausias maistas nedapenėtam vaikui. Pažymėti tyrimai vesti mokyklos vaikų tarpe rodo, kad vaikai maitinami Eagle Pieno padidėjo abėnai imant septyniais svarais daugiau, negu tie, kurie penėti paprastu bonkų pienu. Sek savo vaiką atydziai. Pasverk dažnai. Atmink, kad nedasverias vaikas yra nedapenimas. Jaunas vaikas turi gauti du šaukštus Eagle Pieno kasdien atmieštu trimis ketvirtadaliais puodelio šalto vandens. Duok parvėciais ir po pietų. Senesni vaikai dažnai jį labiau mėgsta su ginger ale, vaisių sūnka, suplaktu kiaušiniu ir skanskoniu.

Skaityk šituos straipsnius kas savaitę ir pasidėk atėčiai.

KODEL Visiems REIKIA Skaityti "TELEGRAMAS"

Jis savo Turiniu yra Tikras Lietuvių Laikraštis.
Jis Tikrai Rupinasi Plačios Visuomenės Reikalais.
Jis yra Tikras Apšvietos Šaltinis.
Jis yra Uolus Musų Tautos Gynėjas.
Jis yra Pilnas Įvairių, Įdomių Straipsnių ir Žinių, ir Jis yra Pigiausias už visus kitus mūsų laikraščius, nes Jo prenumerata TIK \$1.00 metams.

UŽSIRAŠYK JĮ ŠIANDIEN!
TELEGRAMAS
666 WEST 18-th STREET, CHICAGO, ILL.

PASISKUBINKIT UŽSIRAŠYTI "DIRVA"
Nuo 25-to numerio "DIRVOJE" spaudinama garsaus viso pasaulio literaturoje Eugene Sue Romanas antgalviu "Amžinasai žydas." kaina metams \$2.

NAUJAUSIOS KNYGOS IŠ LIETUVOS
Tik ką gavome naujų knygų iš Lietuvos.
1) Kurybos Keliai, iliustruota, kaina \$1.; 2) Gaigės, dvi-mėnesinis žurnalas, iliustruotas, NN. 1 ir 2, kaina po \$1; 3) Kauno miesto albumas, 54 paveikslai Kauno, kaina \$1; 4) Traukinys, Juozo Tysliavos eilės, kaina 25c.; 5) Kelionė aplink pasaulį per 80 dienų, Julio Verno, su Kalpoko pieštais paveikslais, kaina \$1; 6) Ant Politikos Laktų. Politinio šaržo Albumas 35 spalvuoti paveikslai. Piešė Ad. Varnas, tekstą parašė Vaižgantas, kaina \$2. Agentams nu-leidžiamie nuošimtį. Reikalaujame agentų visuose miestuose. Geros sąlygos. Smulkesnis aprašymas telpa "Dirvoje." Užsakymus su pinigais siųskite sekanciu adresu:
"DIRVA" 7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pasalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos. Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000. Pasalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 ir sąvaite. platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Didelės Dovanos

Laikraštis "VIENYBĖ" eis TRIS SYK SAVAITEJE pradedant su RUGSĖJO 1 D., 1923 M. Prenumerata nuo naujų metų \$4.00.

Visiems, kurie naujai užsirašys laikraštį "VIENYBĖ" metams, gaus dvi didelės dovanas. Vajus prasideda su Birželio 1 d., 1923 m. ir baigiasi su Sausio 1 d., 1924 m. Tik tam laikotarpyje bus duodamos dovanos.

DOVANOS

1. — \$1.50 vertės naudingų ir gerų knygų pasirenkant iš 6 grupių.
- 2.—Kas prieš naujus 1924 metus užsirašys "VIENYBĖ" ant metų tam metinė prenumerata TIK \$3.50.

Adresuokite:

"VIENYBĖ"
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS

Pirmas didžiausias ir geriausias dienraštis pasaulyje. NAUJIENAS leidžia darbo žmonės darbo žmonėms. NAUJIENŲ Metinė. Biznis Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tiems, kurie užsireprenueros NAUJIENAS. NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$8.00.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

ISTORINIS VAKARĖLIS.

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 23 d., Lietuvių Svetainėje, So. Bostone, buvo vakarėlis, kuris į istoriją. "Gabijos" draugija jį surengė, kad pasitiktų mus gerbiama kompozitorių Miką Petrauską parvažiuojantį iš "atostogų" su pabaigta rašyti "atostogų" su pabaigta rašyti šešių aktų opera "Zalčių Karalienė." Per visą vasarą, gerb. Petrauskas buvo Waterbury, Conn., pas d-rą Devenį, bet vietoje silsėties, po metų darbo Lietuvių Muzikos Konservatorijoje, jis ten pats sau užsidavė atlikti milžinišką darbą, t. y. pabaigti rašyti operą, kurią jau buvo pradėjęs apie dešimt metų atgal. Prie milžiniško darbo reikėjo padėti ir milžiniškai energijos, tad ir dirbo ten gerb. kompozitorius po keliolika valandų į dieną, bet savo padarę—pagamino pilną operą ir suinstrumentavo ją, pilnai prirengė scenai. Sužinojus apie tai "Gabija" surengė savo mokytojų pasitikimo vakarėlį, kad pasveikinti parvažiuojančią "Karalienę." Taigi šis vakarėlis, turėdamas sąryšį su nemirtinu veikalu, pats pastoja istoriniu.

Pats vakarėlis buvo gražiausias, kokį Lietuviai kada nors Bostone turėjo (o jie turėjo nemažai gražių vakarėlių). Kėdė paskirta gerb. Petrauskui, buvo apipinta gyvų gėlių pynėmis, visi stalai gėlimis apstatyti ir visiems svečiams padėta po gėlę apskaišyti krutines. Geriausio pagaminimo valgiai nemaža prisidėjo prie vakarėlio pagerinimo.

Įėjus į svetainę gerb. M. Petrauskui, visi svečiai sustojo ir pasitiko jį su ilgu delnų plojimu ir garsum "valio!" Visą vakarą viespatavo lyg kokios šventės dvasia, visi jautėsi, kad yra kokioj nepaprastoj puotoje, tai krikštynošė didelio daikto — "Zalčių Karalienės." Pas visus jautėsi koks nepaprastai draugiškas upas. Giesmininkus svečiai pasitiko su ilgesniais ir gausniais delnų plojimais, nė kaip paprastai, ir reikalavo iš jų atkartoti dainas. Kalbėtojų klausė įpatinai atydziai.

Vakaro vedėjas, gerb. S. Mockus pakvietė sekančius kalbėtojus: M. Biekša, M. Viėnis, S. Norkunas, N. Rastenis, D-ras Devenis, J. Brazdžiūnas, V. J. Šliakys ir A. Ivaškevičius. Muzikalę programą dalį išpildė sekanti. Smuiką griežė A. Norkunaitė ir J. Podeliukas, dainavo: Z. Neviackienė, M. Podeliutė, J. Bulskis, A. Bačiulis, A. Zinkevičius, J. Čiziutė, vyrų kvartetas ir "Gabijos" choras. Pianu palydėjo M. Podeliutė ir A. Bratenaitė.

Galiausiai buvo paprašyta gerbiamo kompozitoriaus kiek nors paaiškinti apie "Zalčių Karalienę." Atnešta kugiai popierių, ant kurių surašyta operos partitura ir klavierų garsai ir paaiškinta, ką kuri dalis reiškia.

Išklausius to viso, stoji gerb. A. Ivaškevičius su nauju sumanymu. Tokiam svarbiam veikalui, kaip "Zalčių Karalienė", nevieta pelyti rankraštyje, kaip tai pelyta daugelis kitų veikalų, — reikia jį atspausdinti. Gerb. Ivaškevičiaus yra sumanymas, kad sudėti aukų veikalo išleidimui. Sumanymas randa pritarimą, ypač kad pats sumanytojas tuojaus išrašo čekį už \$200.00. Doktoras Devenis parašo čekį už \$100.00, kiti prisideda su mažesniais aukomis, ir tą patį vakarėlį susideda artį \$400.00.

Išleidimui "Zalčių Karalienės" aukoj sekančiai:
Antanas Ivaškevičius \$200.00.
Dr. Mikas Devenis iš Waterbury, Conn. \$100.00.
Po \$10.00 aukoj: Jonas Palionis ir Juozas Sokas. Po \$5.00:

Matas Biekša, J. J. Brazdžiūnas, V. J. Šliakys, St. Norkunas, Vl. Tarushka, Kastantas Sirbikas, Mikas Vienis, ir Kaz. Sangaila-Po \$2.00: Nadas Rastenis, St. Mockus, K. Pratas, J. Stukas, B. Rimkus, J. Butkevičius, M. Bratenienė ir Albinas Brainis. Po \$1.00: V. P. Jankauskas, V. Ambrazaitis, V. Kalvelis, K. Valaišis, F. Alekna, B. F. Kubilius, Petras Bolis, M. Latvinskienė, S. Jokubauskas, Br. Pečiulis, J. Kuncevičius, J. M. Neviackas, J. G. Petrauskas, M. Žilinskienė, Stasė Dulevičiūtė, ir El. Jakunskiė. Viso aukų surinkta \$393.00.

Apie 11 val. nakčia visi atstoję pagiedojo Lietuvos Imną ir išsikirstė iš šio neužmirštinio vakaro.

KOMPOZITORIAUS LAISKAS
Kaipo rekordą ateičiai, žemiau talpiname gerb. kompozitoriaus laišką "Sandaros" redaktoriui apie "Zalčių Karalienės" bėgį:
Mielas Drauge!

Jau "Zalčių Karalienę" suinstrumentavau. Šį vakarą baigiau. Partitūros 888 puslapiai. Piano partija 472 puslapiai. Nedėlioje parsivežšiu operą Bostonan.

Viskas tvarkoje.
Jūsų Mikas Petrauskas.

1923 m. IX-19 d.
Turėsim dvi dieni atostogų tikrųjų.

(Šis laiškas yra iš Waterbury, Conn.)

ATSTOVŲ VAKARĖLIS.

A. L. T. Sandaros 78 Moterų kuopa rengia draugišką vakarėlį rugsėjo 30 d., 1923 m., Sandaros Svetainėje, 327 E St., So. Bostone.

Visi atstovai kviečiami pasilikti po susivažiavimo, turėsime draugišką pasikalbėjimą. Taipgi visi kviečiami dalyvauti surengtame vakarėlyje. Bus dainų, prakalbų ir draugiškų žaistių.
J. V.

SVEČIAI.
Šią savaitę Sandaros Redakcijon ir Administracijon atsilankė svečiai: M. Vasiliauskas, iš New Yorko, "Tėvynės" Redakcijos štabo narys, kuris praleido porą savaitių vakacijų Bostono aplinkėje.

Taipgi Dr. M. Devenis iš Waterbury, Conn. ir P. Buzevičius iš Athol, Mass.

VIETON ŽIURKĖS, PERSOVĖ ZMOGŲ.

Tulas Kasten, nuėjo į krautuvės sklepą ant Washington St. Salon u ramačė žiurkė. Tuo nio nio nelaukdamas išsitraukė mažo kalbro revoiverį ir paleido šūvį į žiurkę. Bet ant nelaimės vieton žiurkė, pataikė į krutinę tulam David Callier, kuris buvo paimtas kaip darbininkas dirbti tos krautuvės sklepe. Collier dabar yra kritiškame padėjime Salem ligoninėje.

OVERKOTO VAGISIUI NEPAVYKO.

Tulas Frederick O'Brien, 15 Burrell Pl., So. Boston, pamatęs Nelson G. James iš Back Bay automobilyje overkotą pagrebė jį ir leidosi bėgti, bet kad tą matė policininkas, tai tuoj ėmė vyti ir nubėgus pusantrios mylios tapo pagautas.

SULAIKYKITE LAIKRODŽIUS.

Rugsėjo 29 d., išauštant į 30 12:01 naktį, pasibaigs dienos šviesos taupymo laikas ir su ta valanda visi laikrodžiai vienai valandai turi būti sulaukyti.

ATSARGIAI SU DEGTUKAIS.

Daugelis šeimynų auklėdami mažus kudikius, buna neatsargūs su kaikiuriais pavojingais daiktai, iš ko kyla nelaimės. Štai tulas 3 metų vaikutis, Joseph Viera, 965 Bay St., Fall

River, besibovindamas su briežtukais užbrižė ir užsidedė ant savęs drabužius. Kada vaikūtį pamatė liepsnojančiuose drabužiuose, tai jau jis buvo mirtinai sudegęs.

NEPAMIRSKITE SUBATOS.

Subatos vakare, t. y. rugsėjo 29 d., Brightono Sandariečių 82 kp. rengia didelį vakarą. Bus koncertas, vakarienė ir šokiai! Programos bus tokios, kokio Brighton dar nėra buvę. Visi žymiausi So. Bostono artistai-dainininkai dalyvaus programme. Didelis skaičius bostoniečių jau rengiasi važiuoti, tad nepasilikite nė vienas, visi į Brighton subatos vakare! Viskas tas bus Lietuvių Salėje, 26 Lincoln St., 7:30 val. vakare.

ARGUMENTAI IR PEILIS.

Tuli Thomas Kane ir John Crozier, Somerville, eidami iš dirbtuvės pradėjo argumentuoti ir susibarė. Tada Crozier išsitraukė peilį ir movė Kane'ui į krutinę, kuris dabar yra kritiškame padėjime. Visgi pas žr. ones yra keistų papročių. Daugeilis yra, kurie myli argumentuoti, bet paskum pyksta arba heršina.

STENGKIS PASTOTI PILIETIS.

Kad pernai vėlai prasidėjo Pilietybės Išdėstymas Bigelow Vakarinėje Mokykloj, tai tik 15 vyrų išlaikė kvotimus ir gavo pilietybės popierus. Gi šmet mokykla atsidarys su pradžia termino, nuo pirmadienio, spalio 2 d. ir bus pasistengta pereiti dvi klases iki sekančio balandžio.

Dabar laikas prisirašyti į Bigelow Vakarinę Mokyklą, kamps E ir 4-th gatvių, panėdėlio, utarninko ir ketvergo vakarais.

Jei norėtum tik pramokti rašyti ir skaityti angliškai, vis tiek nebijodamas ateik. Ten rasi daug sau lygių draugų.

PARSIDUODA

Spausdinama mašina (Typewriter). Stipriai padaryta; raičės, kurios reikalingos lietuvių kalbai, akcentuotos. Kaina—\$25.00. Kreipkitės:

JONAS ŽILINSKAS
122 F St., So. Boston, Mass.

Širdinga Padėka

Rugsėjo 13 d., mirė Magdale-na Kazlauskienė, palikdama nuiludime savo vyrą Antaną ir dukteris: Elzbieta, 13 metų, Stefanija 12 m., Kazimiera 9 m., Elena 4 m. Laidotuvės su bažnytinėmis apeigomis buvo rugsėjo 16 d., Mount Benedict kapinėse.

Laidotuves aprupino vietos žinomas graborius gerb. P. J. Akunevičius. Kadangi gerbiama Akunevičius suteikė gerą ir mandagų patarnavimą, tai Antanas Kazlauskas atsilankęs į Sandaros Administraciją prašė musų, kad per "Sandarą" viešai pareikšti girdingiausių ačiū p. Akunevičiui už jo gerą patarnavimą ir jis pataria kiekvienam lietuviui kreiptis prie Akunevičiaus, o kiekvienas turės gerą ir mandagų patarnavimą.

A. Kazlauskas,
244 E St., So. Boston.

Tel. So. Boston 3520
Namų Tel. Aspinwall 0870
ADVOKATAS
A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIŠKAS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name (antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.

STUDENTAS PASISOVĖ.

Malcolm Jones, 17 m., mokiny Winchester aukštosios mokyklos, netyčia įsišovė į smilkinį rugs. 24 d. vakare. Nugabentas į Symmes ligoninę Arlingtone.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA.

Muzikos lekcijos prasideda nuo ketvirtadienio, rugs. 27 d., dėlto mokiniai gali pradėti savo sekančio sezono darbą.

FUTRAS PIRKIT FUTRAS

Kolei dar šilta, tai futros pigios, todėl geriausia pirkti dabar. Duodam ant bargo ir lengvų išmokėsčių. Pirkit mūsų futras, overkotus, deimantus ir laikrodžius, nes mūsų prekes visi jau žinot, kad yra užtikrintos.

J. P. TUINILA

110 Tremont St. Room 306

Boston, Mass.

Tel. Congress 7978.

PIKNIKAS

Rengia Bendromis Spėkomis TMD. 36 kp. ir L. M. Gelbėjimo Komitetas, Nedėlioje, RUGSĖJO 30 D., 1923 M. J. Abračinsko Ukėje, DOVER, MASS.

Ši ukė yra labai graži ir kiekvienas linksmai laiką praleis, kuris atsilankys. Už atsižymėjimus lenktynėse ir kituose žaisluose, bus duodamos dovanos. Kviečiame atsilankyti. Bus valgių ir gėrimų.

KELRODIS. Iš Bostono važiuoti iki Dedham. iš ten paimti Medway ir važiuoti iki Mill St., Mill St. eiti iki Hartford St. pasukti po kaire Hartford Streetu į pikniką. Automobiliais važiuoti iki Dedham, ir važiuoti palei Medway katrekes iki Hartford St. ir Hartford Stritu į pikniką.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

L. M. Konservatorija jau atidaryta. Ateik ir pasimokyk dainavimo ar pasilavink kurį nors instrumentą vartoti. Mokslas ir Dailė, Muzika reikalingiausi dalykai žmonių kultūriniam kilimui. Civilizotas žmogus turi suprasti dailę, o ypač muziką. Kad dalyką supratus — jį reikia mokyties.

Lekcijos duodamos dienomis ir vakarais.
10 Lekcijų dainavimo ar kompozicijos — 15 dol.
10 Lekcijų piano, smuikos, klarneto, korneto ar kitokio instrumento — 13 dol. Lekeija duodama kiekvienam skyrium, ½ valandos ar ir visą valandą, pagal sutarties.

Pinigai įmokėk iš kaimo už 10 Lekcijų. Mokiny, praleidęs savo Lekciją, ją žudo. Phone 2087-W. Adresas

769 Broadway, MIKAS PETRAUSKAS, So. Boston, Mass.

Pranešimas Lietuviams

J. L. Pašakarnis O. D.

AKIŲ SPECIALISTAS.

Persikraustęs į nuosavus namus — naujo ofiso adresas:
447 Broadway, South Boston, Mass.
Tarpe F ir Dorchester Sts.

EXTRA!

Lietuviška Krautuvė

Subatomis duodame dvigubai LEGAL STAMPS

prie pirkinio nemažiau \$5.00.

Mes užlaikome visokių valgomų daiktų kaip tai: paršienos, veršienos, šviežaus pork chops, lietuviškų, gerai padarytų šviežių klibasų ir visokios jautienos d. kepimo ir virtimo su žemiausia preke. Suteikiame gerą patarnavimą. Nuvežam orderius visiems ir visur So. Bostone ir Dorchesterj DOVANAI.

BROADWAY CASH MARKET.
Savininkas Kazimieras Petraitis. Tel. So. Boston 897-W.
323 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SO. BOSTON HARDWARE CO.

Kad mes perkėję savo krautuvę į naują patogesnę vietą, teikiame vietos lietuviams visokią patarnavimą. Mes netik, kad užlaikome visokių reikmenų, bet sykiu taisome: siuvamas mašinas, baisekelius, žirkles, kirvius ir visokius kitokius dalykus. Visais reikalais kreipkitės į:

SO. BOSTON HARDWARE CO.
379 Broadway, So. Boston, Mass.
J. KLIMAS ir P. BOLYS, Savininkai.
Tel. So. Boston 0122.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietos ir aplinkinės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausia kainą negu kiti. Į aplinkinius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:

P. J. AKUNEVIČIUS.
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 2024-J.

UŽSIRUKYKITE!

Geriausi Cigarai
22 Karat 8c.; 2 už 15c.
Westwood 10c.; 10 už 95c.
Unijistų rankom dirbti.
MAX SCHUBERT
Fabrikantas
473 W. Broadway ir
Dorchester Street,
So. Boston, Mass.

Vienatinė Lietuviška Bostone
APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Doktorų.
Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi visokias šaknis, žoles ir žiedus. Tikra Lietuviška Trejanka 50c. Prisiunčiame Vaistus ir per paštą.
Oficialiai įgaliotiniai Lietuvos "VAISTIJOŠ."
Jeigu kokių nors vaistų negautumet kitur, rašykite pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklelį.
K. SIDLAUSKAS
Provizorius.
373 W. Broadway.
So. Boston, Mass.

Dr. Tessmer

DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iyer Johnson" krautuve
Patyres dentistas priemamos kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėliomis 11 iki 12 P. M., Tel. 3310 Park.

Ofiso Tel. S. B. 441
W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie įklimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H. S. Stone O.D.

Akių Sp. ecijalis.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatvių, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kamps G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston, 502

Tel. S. B. 2488.

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas.
Valandos 9-11 2-4 6-9.
506 Broadway,